

SZAKDOLGOZAT

2022

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Károly Róbert Campus

**Befektetési lehetőségek hazánkban a
lakossági szektorban**

**Az öngondoskodás szerepe a magyar
lakosság körében**

Konzulens

Dr. Tóth Eszter Ilona

egyetemi docens

Készítette

Baatartulga Enkhzaya

pénzügy-számvitel alapképzési szak

levelező tagozat

2022

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS.....	1
2. IRODALMI ÁTTEKINTÉS.....	3
2.1. Megtakarítás fogalma, típusai és főbb jellemzői.....	3
2.2. Befektetés fogalma, típusai és főbb jellemzői.....	6
2.3. Megtakarítás, befektetés előnyei, hátrányai	9
2.4. OBA, BEVA, MNB szerepe a megtakarítások és befektetések során.....	10
2.5. Öngondoskodás kulcsfontossága.....	11
2.6. Magyarország pénzügyi kultúrája	13
2.7. Pénzügyi tudatosságra való hajlam, központi szerepe a döntés meghozatalban	16
3. ANYAG ÉS MÓDSZER.....	20
3.1. Kutatás célja	20
3.2. A kutatás módszertana.....	21
3.3. Hipotézis.....	23
4. EREDMÉNYEK ÉS ÉRTÉKELÉSÜK.....	26
4.1. Hazai lehetőségek bemutatása	26
4.2. Kérdőív feldolgozása, kiértékelése.....	31
4.3. Hipotézis eredményeinek vizsgálat	44
5. ÖSSZEFOGLALÁS	48
6. IRODALOMJEGYZÉK.....	50
7. ÁBRAJEGYZÉK	54
8. TÁBLÁZATJEGYZÉK.....	55
9. MELLÉKLETEK	56
10. NYILATKOZATOK.....	64

1. BEVEZETÉS

A koronavírus világjárvány óta sok háztartást érintett nehezen vagy radikálisan az anyagi biztonság fenntartása, emellett az infláció rohamos növekedése számottevő problémát okoz. Sok háztartás veszítette el a munkáját, ezáltal megnőtt a munkanélküliségi arány Magyarországon. Azonban a világjárvány óta egyre több olyan háztartás van, amelyek már előre terveznek, hogy váratlan meglepetés ne érje. Bár a gazdasági válság és a világjárvány előtt is fontos szerepet töltött be az anyagi biztonság, azonban a járvány helyzet rámutatott arra, hogy mekkora fontossága van a megtakarításoknak, befektetéseknek. A kiszolgáltatottság félelme erősen hat a pénztárcánkra és a jövőről alkotott képünkre is, hiszen az esetek többségében az, hogy valamilyen gyakorisággal félre tesszük a jövedelmünket, azt a célt szolgálja, hogy az élet okozta váratlan helyzetekben legyen miből biztosítani az anyagi szükségleteinket.

Szakdolgozatom központi témája a megtakarítás, befektetés és öngondoskodás szerepe a magyar háztartásban. Azért választottam ezt a témát, mivel ez az a terület, ami mindenkit közvetve vagy közvetlenül is érint. Hiszen a lakosság többsége rendelkezik jövedelemmel, vannak céljaik, terveik. Egyrészt arra szeretnék rámutatni, hogy a jelenlegi gazdasági helyzetre való tekintettel mennyivel jobb megoldás egy olyan konstrukciót választani, ami a jövedelmünkre és a saját igényeinknek megfelelő, amellett, hogy nem értéktelenedik el a félre tenni kívánt pénz.

Ahogy az amerikai részvénybefektető és üzletember, Warren Buffett-et idézve „Az első szabály – soha ne veszíts pénzt. A második szabály – soha ne feledkezz meg az első szabályról.”

Magán emberként, ha csak ezt a szabályt megfogadjuk és teszünk érte, hogy a pénzünk értéke legalább megmaradjon és kövesse az inflációt, vagy akár többszörösére is gyarapodjon hosszú távú döntéseink végett, már teljesítettük is a szabály mindkét feltételét.

Másrészt a szakdolgozatom célja, hogy megvizsgáljam a lakosság szokásait, tájékozottságát a pénzügyi világban, hogy hogyan döntenek egy-egy pénzügyi döntés során, hogy megértsem milyen információk szükségesek a megfelelő döntés meghozatalához.

A végső célom pedig az, hogy megmutassam nem olyan ördögtől való dolog a pénzügyi érdeklődés, ezáltal szemléltetve azt is, hogy milyen lehetőségek kínálóznak jelenleg a piacon.

2. IRODALMI ÁTTEKINTÉS

A magyar lakosságtól sem áll messze a megtakarítás, befektetés, és az öngondokodás, fogalma. A köznapi életben is ismertek ezek a meghatározások. A mai világban már sokkal egyszerűbben el tudunk lavírozni a pénzügy világában, még akkor is, ha nem vagyunk folyamatosan jelen. A mai rohanó világban, és a technika előrehaladásával az internet segítségünkre van, ahol több ezer cikket, tananyagot lehet olvasni bármelyik témával kapcsolatban. Manapság már a bankok, a személyes ügyfélfogadáson kívül akár mobil applikáció formájában is rendelkezésünkre állnak vagy akár mobil bankár segítségével is tudunk tájékozódni. Nem utolsó sorban pedig, könyv formájában is fel lelhető a tudás, hiszen külföldi és magyar írók egyaránt megfogalmazták saját tapasztalataikat, meglátásaikat és tudásukat.

Véleményem szerint az öngondoskodás jelenti a megoldást jövőnk tudatos alakítására, és a váratlan helyzetekből fakadó anyagi kiszolgáltatottság csökkentésére. Sőt, ha pénzügyeinkben tájékozottak vagyunk, akkor a megtakarításunk, befektetésünk során akár pozitív nyereségre tehetünk szert, illetve a pénzünk értéke is követni fogja az infláció növekedését.

2.1. Megtakarítás fogalma, típusai és főbb jellemzői

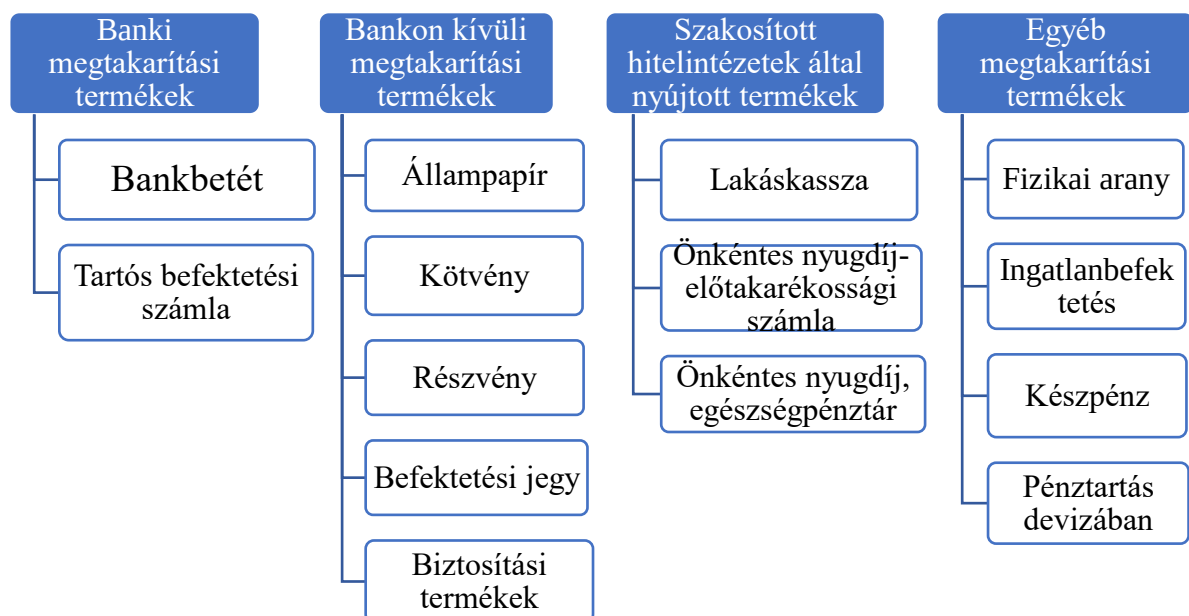
A közgazdaságban a megtakarítás az a jövedelemrész, amelyet nem költünk el, nem használunk fel, tehát lehetővé tesszünk saját magunk számára, hogy egy váratlan esemény során legyen pénzügyi támogatásunk vagy későbbi kiadásunkra tesszünk félre. Azonban itt hozzá kell tenni, hogy a megtakarítással nem szabad összetéveszteni a spórolást, mivel lényeges különbség van a kettő között. Hiszen, míg az egyik esetben tudatosan félre tesszük a fel nem használt pénzt, addig a másik esetben két azonos termék közül az olcsóbbat választjuk.

Ha már tisztában vagyunk a megtakarítás fogalmával, akkor azzal is tisztában kell lennünk, hogy a megtakarításokat milyen csoportban oszthatjuk fel, lehet szó (SÁGI, 2003):

- Rendszeres megtakarításról, ebben az esetben egy tudatos elhatározásról van szó, annak érdekében, hogy vagyont halmozzunk fel.
- Alkalmi megtakarításról, akkor van szó, amikor hirtelen döntéstől vezérelve teszünk félre, gyors és könnyen hozzáférhetővé megtakarítási módokat választva.
- Maradvány jellegű megtakarítás alatt értjük azokat az eseteket, amikor nincs konkrét célunk, elhatározásunk.

Tegyük fel, hogy a nyugdíjas éveinket szeretnénk anyagilag biztonságban tudni, akkor az önkéntes nyugdíjpénztár, illetve a nyugdíj elő-takarékossági számla segíthet a terveink megoldásában. Ehhez azonban arra van szükségünk, hogy ismerjük a megtakarítási típusokat.

A 1. ábrában illusztrálom, hogy melyek a leggyakoribb és ismertebb megtakarítási, illetve befektetési típusok.

1. ábra: A lakossági megtakarítások típusai

Forrás: Saját szerkesztés, Sági Judit: Lakossági bankügyletek 2003 című könyve alapján

A következőekben röviden bemutatom a lakossági megtakarítások, befektetések típusait:

- A bankbetét szerződés alapján, egy számlán elhelyezett pénzösszeg, amely után a bank kamatot ír jóvá. A bankbetét folyamatosan, időarányosan kamatozik. A szerződésben meghatározott futamidő alatt általában fix kamatozású. Tehát a szerződéskötés lejártakor a hitelintézet a tőkét kamattal együtt fizeti vissza.
- A tartós befektetési számla egy pénzintézetnél vezetett befektetési konstrukció, amely 3-5 év időtartamú. A befektetési idő egy úgynevezett felhalmozási időszakkal indul, amelyet általában a nulladik évnek vagy gyűjtőévnek is szokták nevezni. Sajátossága, hogy az állam a hosszú távú befektetési hajlandóságot különböző mértékű adókedvezményekkel támogatja. A gyűjtőév során van lehetőség a számlán pénzösszeget elhelyezni, mivel ezután a számla lezárásra kerül. Ezután indul a lekötési időszak, amelynek hossza 3 vagy 5 év. Ha a harmadik év végén nem hosszabbítjuk meg a szerződést, akkor 10%-os kedvezményes adót kell megfizetni, az elért kamat után. Viszont, ha az ötödik lekötési időszak végéig érintetlenül hagyjuk, akkor a befektetések hozama mentesül az adó megfizetés alól.
- Az állampapír, az állam által piacra kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapír, amivel az államháztartást finanszírozzák vagy az államadósságot irányítják. Két típusa van, a kincstárjegy és az államkötvény. A kincstárjegy rövid lejáratú, az államkötvény pedig közép vagy hosszú lejáratú. Az állampapír megvásárlásával az államnak nyújtunk hitelt, ezért cserébe kamatot kapunk. Visszafizetését az állam garantálja.
- Az értékpapír egy hitelviszonyt megtestesítő értékpapír. A kötvény kibocsátója arra kötelezi magát, hogy a kötvényben megjelölt pénzösszeget, annak minden kamatát és egyéb juttatásait a mindenkori tulajdonosnak, vagyis a hitelezőnek a megjelölt időpontban és módon fizeti vissza.
- A részvény az értékpapírok egy olyan fajtája, amely tulajdonosi jogot biztosít a birtokosnak egy vállalatban, a névérték erejéig, lejárat nélkül. A részvény megvásárlásával jogosult a vállalati nyereség egy arányos részére, amely az osztalék. A részvényes ezáltal a vállalat rendelkezésére bocsátja a pénzét. A birtokos a tulajdonát nem válthatja vissza, csak tovább értékesítheti.
- A befektetési jegy a részvénnel ellentétben csak korlátozott jogokat ad megvásárlójának. A befektető az alap működésébe nem szólhat bele, csak is a nyereségre jogosult. Vagyoni és egyéb jogokat biztosít tulajdonosa számára.

- A biztosítási termékek alapvetően a legfontosabb és leggyakoribb kockázatokra köthető. Azonban vannak megtakarítással kombinált életbiztosítások. A konstrukció lényege, hogy a vegyes életbiztosítások által kínált szolgáltatásokat vegyíti a befektetési alappal.
- A lakáskassza korábban állam által támogatott lakásfinanszírozási forma volt. Jelenleg is elérhető a piacon, azonban már nem támogatja az állam. A lakáskassza egyidejűleg testesíti meg a betét és a hitelszerződést. Ennek oka, hogy a szerződő kötelezettséget vállal arra, hogy egy meghatározott összeget, meghatározott ideig, rendszerességgel a lakáspénztári számlára helyezi el. Emellett választható feltételt is tartalmaz, a lakáshitel.
- Az önkéntes nyugdij-előtakarékossági számla a hosszú távú, nyugdíjcélú megtakarítást szolgálja. Lényege, hogy a gazdaságilag aktív időszak során, havi rendszerességgel takarít meg.
- A fizikai arany 99,5% feletti tisztasággal rendelkező nemesfém, amit uniós szabályok korlátozzák.
- Az ingatlanbefektetés alapvetően azt jelenti, hogy annak megvásárlásával, felépítésével, vagy felújításával, majd későbbi eladásával vagy bérbeadásával érünk el nyereséget.
- A készpénzes megtakarítás alatt azt értjük, hogy a megtakarításra fordított összeget nem helyezzük el semmilyen termékben, hanem otthon tartjuk.
- A devizában való pénztartás ugyanezt takarja, annyi különbséggel, hogy nem forintban, hanem más ország valutájában tartjuk a pénzt, mint például euróban.

2.2. Befektetés fogalma, típusai és főbb jellemzői

Általánosságába véve befektetésnek nevezzük azt a folyamatot, amely során a tőkével rendelkező személy megvásárol különböző befektetési eszközöket. Abból a célból, hogy a konstrukció a befektetett tőke értékét növelje, tehát a pénzteremtés.

Ahhoz, hogy megértsük mi is valójában a befektetés és miből tevődik össze tisztában kell lennünk alapvető fogalmakkal. A befektetés nominális vagy névleges hozamrátája megmutatja, hogy a befektetett pénz egy egységére mekkora pénzösszeget kap a befektetett

tőkén felül egy év alatt. A likviditás, pedig bemutatja, hogy milyen gyorsan és mekkora tranzakciós költségek mellett lehet a befektetést készpénzre váltani. A befektetések kockázatát fejezi ki, hogy a befektetés értékelési változó várható értékétől átlagosan milyen mértékben térhetnek el a változó tényleges értékei. (https://gtk.uni-miskolc.hu/files/12611/penzugytan_peldatar.pdf)

Emellett meg kell határoznunk, hogy ki is valójában a befektető. A köznapi életben az a személy vagy szervezet, aki a pénzt befektetési formában jövedelmezteti. A tőkepiaci műveletek összefüggésében az a személy, aki a befektetési szolgáltatóval, alapkezelővel vagy más befektetővel kötött szerződés alapján saját vagy más pénzt, részben vagy egészben a tőkepiaci, illetve a tőzsde hatásaitól teszi függővé. (<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0100120.TV>) Befektetők lehetnek:

- A háztartások, azon gazdasági szereplők összesége, amelynek fő célja a szükségletek minél teljesebb kielégítése, a fogyasztás. Választásuk függ, hogy a gazdasági helyzetüktől és a kockázatvállalási hajandóságuktól.
- Az üzleti szektor döntően a reáleszközökbe történő beruházásokat finanszírozzák. Fő céljuk a forráshoz jutás, ennek érdekében általában nyereségeiket visszaforgatják, kölcsönt vesznek fel, kötvényt bocsátanak ki, illetve részvénykibocsátással új partnereket vonnak be.
- Kormányzati szektor, vagyis az állam, olyan feladatokat lát el, amelyet a magánszféra nem tud megoldani. Ha az adóbevételek nem fedezik a kiadásokat, akkor kötvények, kincstárjegyek útján teremtik elő a szükséges forrásokat.

A befektetési formákat négy szempont alapján csoportosítjuk:

- futamidő: a befektetés tervezett likvidációs időpontja, amely lehet rövid, közép és hosszú távú befektetés;
- kockázat: a tényleges hozam a legtöbb esetben eltér a várható hozamtól;
- hozam: a befektetéssel elért tőkenövekmény, mely igazodik a kockázathoz;
- likviditás: valamely eszközt, milyen könnyen és gyorsan lehet reális áron eladni, az idő és az ár közötti összefüggést mutatja meg.

Mit értünk befektetés alatt és milyen típusait ismerjük? Ebben a fejezetben ezekre a kérdésekre fogok választ adni. A befektetések olyan megtakarítási formák, amelyekben más befektetőkkel közösen elhelyezhetjük a pénzünket egy befektetési konstrukcióba. Mivel

közösen, több különböző befektetési instrumentumba helyezzük a pénzünket, ezáltal is megosztjuk a befektetésünk kockázatát és költségét.

A befektetési alapokat többféleképpen különböztethetjük meg. Elsősorban megkülönböztethetők az alapján, hogy hogyan lehet hozzájuk csatlakozni (https://www.otpbank.hu/otpalapkezelő/hu/Befektetési_alapok/Tudnivalok):

- A nyíltvégű alapokhoz bármikor csatlakozhatunk, illetve bármikor vissza is válthatjuk. Általában határozatlan futamidőre jönnek létre, a befektető dönti el meddig tartja benne a megtakarított pénzét.
- A zártvégű alapok a nyíltvégűvel ellentétben csak az alap indulást megelőzően lehet a jegyzési időszakban csatlakozni. Határozott futamidőre, konkrét lejáráttal rendelkeznek.

A csatlakozáson alapuló megkülönböztetésen kívül, az alapján is csoportosíthatjuk, hogy milyen eszközbe fektetünk. Ezek lehetnek:

- A pénzpiaci alap a kötvény és betét jellegű eszközöket tartalmaz, futamideje nem haladja meg az egy évet. Részvényeket nem tartalmaz, így az értékét nem befolyásolja a tőzsdei hozamváltozás.
- A kötvényalap portfóliójának nagy részét a kötvény alkotja. Rövid, illetve hosszú futamidő jellemzi.
- A részvényalap, az a befektetési alap, amelyet magasabb hozam jellemez, illetve magasabb kockázatot is hordoz magában. A portfólióban a részvények aránya tartósan 50% felettinek kell lennie.
- A vegyes alapok viszont a két eszközosztályt tartalmaz a portfóliójában, vegyíti a kötvényeket és a részvényeket.

Ezekon kívül természetesen léteznek alapfajták is, mint például:

- Az abszolút hozam alap a piaci történések függvényében szabadon mozgathatja az eszközeit.
- A származtatott alapok esetében nem közvetlenül, hanem valamilyen származtatott eszközön keresztül fektetnek be a befektetési konstrukcióba.
- A tőkevédett alap egy előre meghatározott tartási idő után mindenképpen visszafizetik a befektetőnek.

2.3. Megtakarítás, befektetés előnyei, hátrányai

Mint mindennek, így a megtakarításnak és a befektetésnek is két oldala van. A döntés meghozatalához fontos, hogy megismerjünk az előnyöket és a hátrányokat. A befektetéseknek, megtakarításoknak nincsen általánosba vett előnye vagy hátránya, mivel mind-mind különböző konstrukciót szolgál, ezáltal ezekben is különbözik.

Az 1 táblázatban szemléltetem, hogy melyik megtakarítási formához mi szól mellette, illetve ellene.

1. táblázat: **Megtakarítási lehetőségek előnyei és hátrányai**

Megtakarítási formák	Előny	Hátrány
Bankbetét	- alacsony kockázat - könnyű hozzáférés - egyszerűség, kényelem - előre ismert kamatok	- az infláció növekedésével csökkenhet a reálértéke - hosszú távú befektetésnek nem alkalmas - alacsony kamatszint
Tartós befektetési számla	- kamatadó kedvezmény	- bankok közötti mozgatus nem támogatott - alacsony kamatszint
Állampapír	- relatíve kockázatmentes - előre ismert hozam	- alacsony hozam
Értékpapír	- kevésbé kockázatos - rugalmas - nincs időhöz kötve - magas nyereségi lehetőség	- inkasszálható - adó köteles
Részvény	- hosszú távú hozam	- előre nem ismert hozam - magas kockázat
Befektetési jegy	- minimális költséggel bármikor pénzzé tehető - biztonságos - kockázat csökkentésre irányuló diverzifikáció	- alacsony hozam
Biztosítási termékek	- kamatadó mentes	- kezelési költsége a kezdetekben magas
Lakáskassza	- alacsony kamatozású jelzáloghitellel kombinálható	- alacsony hozam

Önkéntes nyugdíj-előtakarékosság	- hozama kamatadó mentes - állami támogatás	- csak a nyugdíjas korhatár elérésekor vehető igénybe
Önkéntes nyugdíj-, egészségpénztár	- adómentes hozam - adóvisszatérítés	- hosszú várakozási idő
Fizikai arany	- magas fizetőképesség - adómentes - inflációtól védett	- magas a tranzakciós költsége - tárolási költséggel jár
Ingatlanbefektetés	- megtérülése független a befektetéstől	- vásárlása, fenntartása költséggel jár
Készpénzes megtakarítás	- könnyen elérhető	- nincs védelem az infláció ellen - nincs hozama
Devizában való megtakarítás	- könnyen elérhető	- árfolyam változásokat folyamatosan figyelemmel kell kísérni - nem biztosít hozamot

Forrás: saját szerkesztés alapján

Az 1. táblázat összegezve mutatja be, hogy egyes megtakarítási konstrukcióknak milyen előnyei és hátrányai vannak. Ha már ismerjük mindkét oldalát a konstrukciónak, szubjektív döntést tudunk meghozni, ezzel is elérve a végső célunkat.

2.4. OBA, BEVA, MNB szerepe a megtakarítások és befektetések során

Az Országos Betétbiztosítási Alap, másnéven az OBA Magyarországon a hitelintézetek betéteseinek védelmére létrehozott alap, amely 1993-ban jött létre. Feladata a betétesek védelme, arra az esetre, ha a hitelintézetek nem tudják visszafizetni a betéteket. Másik kiemelt feladata a betéteseik közbizalom fenntartása, emellett pedig az ország pénzügyi stabilitásának védelme. Minden helyi bank és takarékszövetkezet betétállományára vonatkozik a garancia, azonban csak bizonyos határig van védve a befektetésbe helyezett pénzösszeg. A megtakarításokat védi.

A Befektető-védelmi Alap, a BEVA egy olyan intézmény, amely a befektetési szolgáltatók esetleges fizetéseképtelensége miatt a károkat részben kompenzálja. A BEVA hivatalosan 1997-ben jött létre. A szervezet alapításához vezetett a Budapesti Értéktőzsde újra alapítása, illetve az a szándék, hogy Magyarország az Európai Unióhoz csatlakozzon. A különböző értékpapíroknál is van biztosítás, akárcsak mint az OBA csak korlátozott vagyonbiztosítást

tud nyújtani. Azonban itt hozzá kell fűzni, hogy a BEVA nem véd a befektetési kockázattal szemben. A befektetés értékét nem garantálja. A befektetéseket védi. (<https://penzugyi-tudakozo.hu/az-oba-es-beva-garancia-mukodese-es-ertekhatarai/>)

A Magyar Nemzeti Banknak pedig fontos érdeke és felelőssége a pénzügyi rendszer stabilitásának fenntartása és annak megerősítése. a pénzügyi stabilitás egyrészét a Jegybanktörvény, másrészt a Pénzügyminisztérium és az MNB együttműködését szabályozó jogszabályok biztosítják. A rendelkezésére álló eszközökkel erősíti és támogatja pénzügyi stabilitást. Ennek érdekében az MNB rendszeresen elemzi a gazdasági környezetet, a pénzügyi piacot, a pénzügyi közvetítőket és az infrastruktúra működését. Mindezek mellett feltárja a kockázatokat, amely veszélyeztetheti a pénzügyi stabilitást, azonosítja a problémát okozó vagy okozható elemeket, folyamatokat. (<https://www.mnb.hu/penzugyi-stabilitas/az-mnb-feladatai-szerepe-a-penzugyi-stabilitasban>)

2.5. Öngondoskodás kulcsfontossága

A többségünk általában összekeveri a megtakarítás és a befektetés fogalmát, vagy szinonimaként gondolnak rá. A két fogalom között van átfedés, ezért nem is lehet éles különbséges húzni a kettő között. Minden bizonnyal azért lehetséges, hogy összekeverik, mivel befektetni a már megtakarított összeg felhasználásával lehet. Ami azt jelenti, hogy a már korábban megtakarított összeget helyezzük el valamilyen befektetési konstrukcióba. Befektetni akár saját önerőnkől is lehetséges, vagy akár hitel felvétellel, ilyen eset például az ingatlan vásárlás.

Megtakarítás alatt értjük azt, amikor valaki valamilyen jövőbeni cél érdekében, valamilyen gyakorisággal félre teszi a jövedelme egy bizonyos részét. Itt nem pontosan a jövedelem gyarapítás érdekében takarítunk meg. A végcél elérésében a hozam mellékes funkció, sokkal inkább fontos az anyagi biztonság. Ellenben a befektetés során olyan eszközöket vásárolunk, amivel a pénzteremtés a végső célunk.

A két fogalom között még is akad különbség, még pedig a kockázatvállalás. Egyes megtakarítási formák alacsony, minimális kockázatokat adnak, míg más konstrukciók magasabb hozam elérése érdekében magasabb kockázatot kínál. A befektetések és a

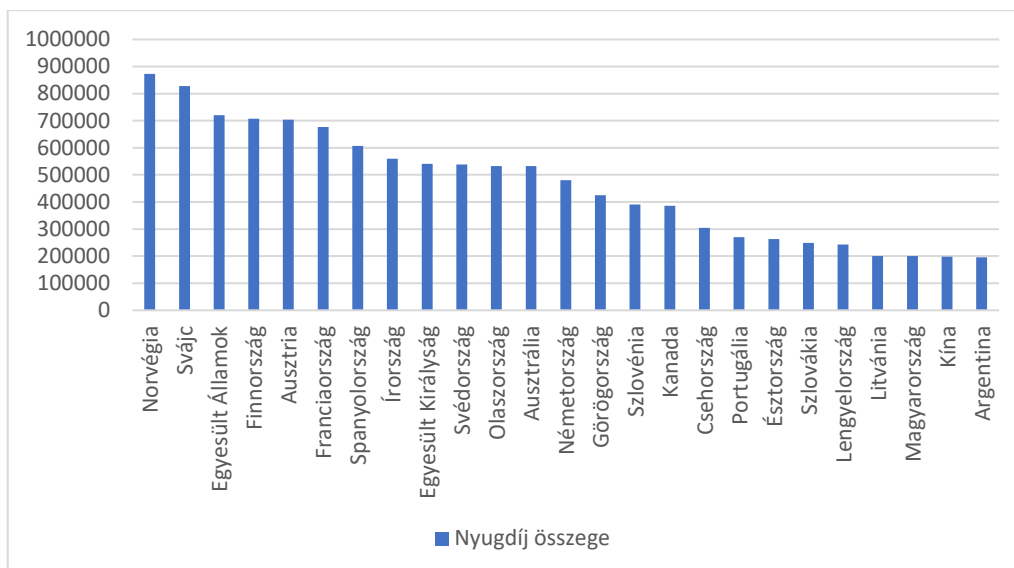
megtakarítás közötti különbség a kockázatvállalás jelenti. A megtakarítási formák általában alacsony és minimális kockázattal jár, míg a befektetések esetében magasabb kockázattal kell számolni. Nem csak a kockázatvállalás szintjén különböznek, hanem a hozamszint mértékében, illetve annak rendszerességben is.

A mai világban kulcsfontosságú szerepet tölt be az öngondoskodás, amellyel a jövőbeni megélhetésünket próbáljuk támogatni, hogy a megszokott életszínvonalunkat a későbbiekben is fenn tudjuk tartani.

Magyarországon a demográfiai változás miatt a várható életkor megnőtt, míg a népesség száma csökken, a születések száma pedig arányában kisebb. Ezért a nyugdíjas korúak száma a korábbiakhoz képest nőtt, ez azt jelenti, hogy több nyugdíjas korút kell eltartania a társadalomnak. Ebből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy nem hagyatkozhatunk teljes mértékben az államra, hanem fontos, hogy saját anyagi biztonságot teremtsünk a nyugdíjas évekre. Előrejelzések alapján 2050-re az időskorúak aránya a lakosság negyedét fogja kitenni. Azokban az országokban, ahol a széles szociális háló van könnyedén megoldható az idős emberek nyugdíjának biztosítása.

A Picodi.com elemzői átfogó összeállítást készítettek a világ 44 országának bevonásával. A felmérésük során azt elemezték, hogy a bevont országok adatai alapján egy időskorúnak mennyi a nyugdíj összege. és hogy ez a pénz biztosít-e legalább egy minimális életminőséget. Európában összeségében átlagosnak mondható az idősök jövedelmi helyzete. Viszont a kontinensen belül a nyugdíj összege komoly aránytalanságok figyelhetők meg.

A 2. ábrán a 44 országból az első 25 országot emeltem ki, ezzel bemutatva, hogy átlagosan mennyi a havi nyugdíj ellátás.

2. ábra: **Átlag nyugdíj összege, forintban átszámolva**

Forrás: picodi.com, saját szerkesztés

Az élelmiszerek és a nyugdíjak aránya Norvégiában az alaptermék-kosár az átlagnyugdíj 13,4%-át teszi ki. Míg ez az arány Magyarországon 33,3%-ot tesz ki. Ez is azt mutatja be, hogy a hazai átlag nyugdíj alacsony, viszont az alapvető élelmiszerek ára drága. Minél drágább a megélhetési költség, annál kevesebb pénzt lehet félre tenni a későbbi évekre. Ennek kiküszöbölésére jelenthet megoldást a jövedelemkiegészítési mód, a saját megtakarítások. A lakosság előregedésére viszont jelenleg a bevándorlók jelentik a megoldást. Mivel betelepülnek, dolgoznak és megtermelik azt a jövedelmet, amit az állam nyugdíjra oszthat szét. Azonban ez sem a legjobb megoldás, hiszen az elkövetkezendő években még nagyobb problémát fog okozni az időskori nyugdíj ellátás. Egyik fő oka, hogy a technikai és orvostudomány fejlődése miatt tovább emelkedik az átlagéletkor.

2.6. Magyarország pénzügyi kultúrája

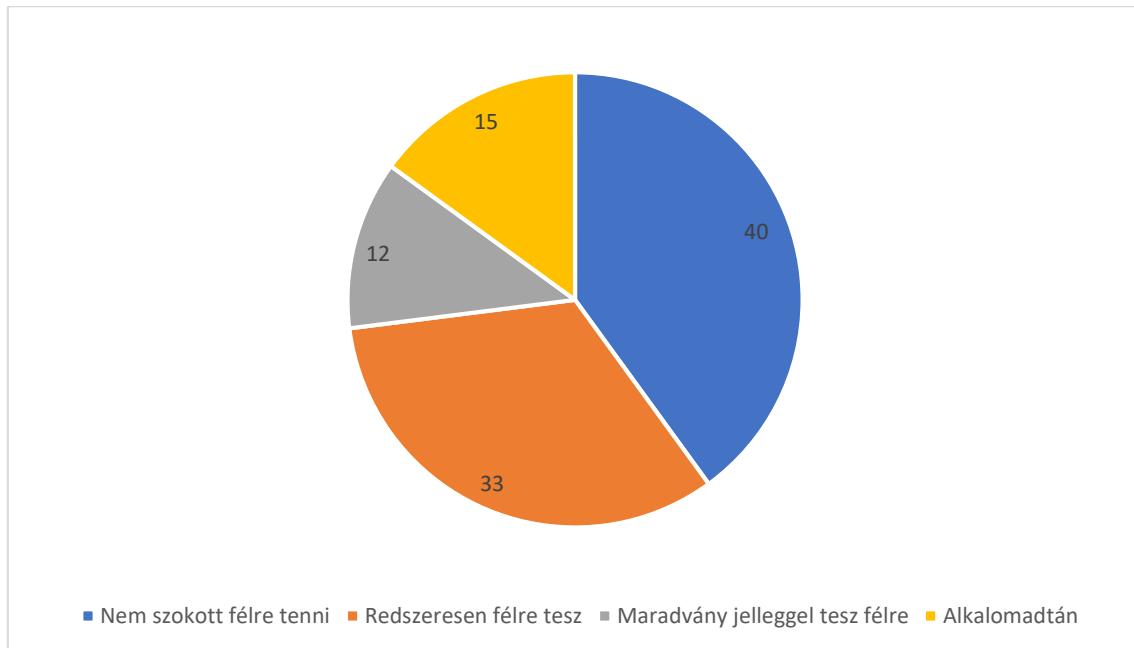
Az OECD, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet 2016-os felmérése alapján a lakosság körében meglehetősen alacsony a pénzügyi ismeretek szintje. Magyarország ráadásul az átlagnál is rosszabbul teljesített. Az akkori felmérés alapján az átlag felnőtt

magyar lakosság csupán egyharmada tudott aktívan félretenni. Azonban a legújabb felmérés alapján a lakosság némi javuló tendenciát mutat. A mérések alapján a pénzügyi műveltség szintje még további fejlesztésre szorul, mivel nem rendelkeznek megfelelő pénzügyi műveltséggel, ahhoz, hogy pozitív eredménnyel tudjanak foglalkozni a mindennapi pénzügyeivel. A magyar lakosság körében a pénzügyi ismeretek tekintetében más országokhoz képest nincs komoly lemaradásban, viszont a pénzügyekhez való hozzáállás és a magatartás szempontjából alulteljesít. Ennek az lehet az oka, hogy a meglévő tudás gyakorlati alkalmazása döntően fejlesztendő terület. Erőteljes változást mutat azonban a megtakarítási hajlandóság, a korábbi felméréshez képest 27 százalékról 51 százalékra nőtt. Az eredmények is azt mutatják, hogy a többi országhoz képest a magyar háztartások pénzügyi tudása, magatartása hagy némi kivetni valót maga után, ezért a háztartások fokozottan ki vannak téve a gazdasági változásokra.

Az idei felmérések alapján hiába nőttek a bérek, így is maradt a pénzügyi kiszolgáltatottság a magyar lakosság körében. Idén júniusban a magyar lakosság átlagkeresete bruttó 503.500 Ft volt, egy évvel korábban ez az érték 436.308 Ft volt, ami azt jelenti, hogy a korábbi évhez képest 15,4%-ot nőtt a hazai átlagkereset. Az béremelkedés ellenére sem tudott nagy mértékben változni a megtakarítási szokásaink. Azonban azt is fontosnak tartom kiemelni, hogy a pénzügyi problémákkal küzdők aránya továbbra sem nőtt. Tehát ez azt jelenti, hogy az eladósodás elkerülése érdekében a takarékoskodás sok háztartásban felerősödött. Van még mit fejleszteni a hazai pénzügyi kultúrában, azonban a számok is azt szemléltetik, hogy javuló tendenciát mutatunk.

A pénzügyi kultúra fejlesztése, minden gazdasági szereplő érdeke. Minél fejlettebb pénzügyi kultúrával jellemezhetünk egy háztartást vagy egy vállalkozást, annál nagyobb eséllyel kerülnek el az olyan döntéseket, amelyek magasabb pénzügyi kockázattal járnak. Kutatások is azt mutatják, hogy a magasabb szintű pénzügyi kultúra elősegíti, hogy az egyének a váratlan gazdasági és jövedelmi sokkokat jobban kezeljék. (KLAPPER, LUSARDI és PANOS, 2012)

A magyar lakosság megtakarítási szokásait az 3. ábra mutatja.

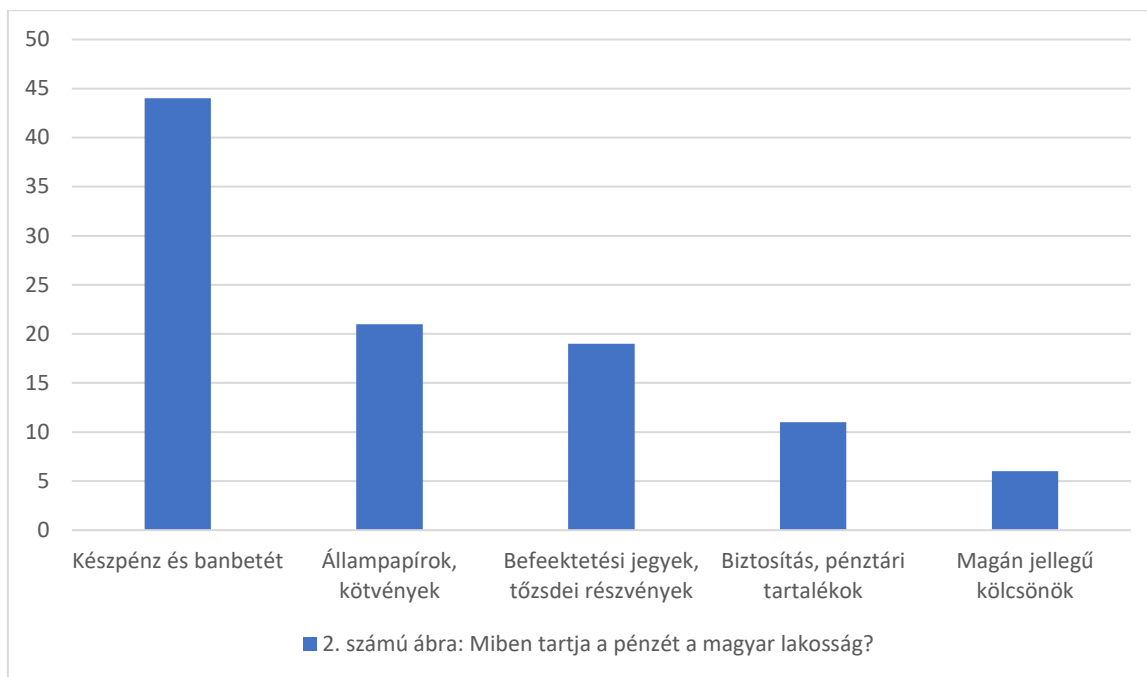

3. ábra: A magyar lakosság megtakarítási szokásai

Forrás: Bankmonitor.hu (Megjötték a számok: ennyi megtakarítással megyünk neki a télnek!, 2022)

A K&H legújabb reprezentatív felmérése alapján a hazai lakosság még jelentős része nem tud vagy nem szokott félre tenni. Ennek oka lehet, hogy nincsen meg az anyagi biztonságuk, vagy egyéb más okok állhatnak a háttérben. Ennek ellenére, ha a lakosság azon részét nézzük, akik rendszeresen vagy esetenként szoktak félre tenni, akkor észre vehetjük, hogy nagy részük készpénzben vagy bankbetétben tárolja a pénzét.

A 4. ábra, pedig azt mutatja be, hogy a lakosság többsége miben tárolja a félre tenni kívánt jövedelmét.

4. ábra: **Miben tartja a pénzét a magyar lakosság**

Forrás: Bankmonitor.hu (Megjöttek a számok: ennyi megtakarítással megyünk neki a télnek!, 2022)

A 4. ábra is jól mutatja, hogy a lakosság majd 44%-a készpénzben vagy bankbetétben tartja a pénzét. A gyors infláció növekedés révén nem ez a legjobb megoldás pénzünk tárolására, mivel egy év alatt akár 15%-ot is veszíthet értékéből. Ha szeretnénk megvédeni pénzünk értékét az egyre gyorsan, már-már rohamosan növekvő infláció hatásától, akkor nem javasolt otthon tárolni, készpénz formájában. Ezekre nyújthat megoldást a piacon is elérhető pénzügyi eszközök, termékek, amikkel hozamot érhetünk el a megtakarításaink után.

2.7. Pénzügyi tudatosságra való hajlam, központi szerepe a döntés meghozatalban

Napjainkban fontos szerepet tölt be a pénzügyi tudatosság. A mai rohanó világban a gazdasági, pénzügyi ügyek kezelésére irányuló képesség létfontosságú, mivel a mindennapjaink során felelős döntést kell hoznunk az anyagi biztonságunk érdekében. Ennek megléte mindenkire igaz, legyen az fiatal felnőtt, középkorú vagy időskorú, hiszen, ha jó döntést tudunk hozni, azzal megalapozhatjuk a jövőnket, vele együtt megkönnyítve

későbbi éveinket. A jó döntés meghozatalának készségét gazdasági műveltségnek vagy pénzügyi kultúrának nevezzük.

A pénzügyi kultúra meghatározásával és mérésével már régóta foglalkoznak, már Magyarországon is jelen van a pénzügyi edukáció. Kulcsfontosságú, hogy az alapoktatás megléte mellett a pénzügyi edukációra is fontos hangsúlyt fektessünk. Minél hamarabb kezdjük a nevelés és oktatás során megismertetni a fiatalabb generációval a pénzügyi tudatosságot, annál jobb eredményeket érhetnek el később felnőtt korukban.

CARLSON szerint a sikeres befektetőnek 6 jellemvonással kell rendelkeznie (CARLSON, 2017):

1. Érzelmi intelligencia

Az érzelmi intelligencia szükséges, hogy sikereket érjünk el a piacon. Itt nem a magasabb intelligenciára kell gondolni, hanem hogy a befektetőnek meg legyen a megfelelő vérmérséklete. Az érzelmi intelligencia az arra irányuló képesség, hogy felismerjük saját érzésinket és másokéit, motiváljuk önmagunkat, és érzelmeinket megfelelően kezeljük önmagunkban és kapcsolatainkban. (GOLEMAN, 1995)

2. Türelem

A vagyongyarapítás során, ismételten egy fontos tulajdonság. Nem a gyorsaság eredményezi a magasabb hozamot, hanem maga türelem. Ahhoz, hogy a kamatos kamat eredménnyel záruljon időre van szüksége. Apránként gyarapszik az elvárt hozam.

3. Higgadság a káosz idején

Egy piaci krach vagy egy gazdasági válság idején idején sem veszíthetjük el a fejünket, higgadtnak kell maradni és követni a stratégiát.

4. A „nem tudom” kimondásának képessége

Tisztában kell lennünk azzal, hogy vannak dolgok, amit nem tudunk vagy nem értünk. Azonban ahhoz, hogy megértsünk dolgokat jó kiinduló lépés a beismerés.

5. Megérteni a történelmet

Ha nem ismerjük a múltbéli gazdasági hibákat, akkor bele eshetünk abba, hogy egy korábbi hibát ismételhettünk meg. Meg kell értenünk, hogy mi történt és általában mi történhet, ahhoz, hogy megfelelően tudjunk reagálni a kockázatra.

6. Fegyelem

A piac legnagyobb árnyoldala, hogy nem nyerhet mindenki. Mindig van egy eladó és egy vevő, ebből adódik tehát, hogy valamelyik részvevő bukni fog, míg a másik nyerni.

Ha már a legfontosabb jellemvonásokat említettük, akkor fontos kiemelni, hogy milyen viselkedési formák jellemzőek a hazai befektetőkre. Ezt gyűjtötte össze egy csokorba a [totalreturn.hu](https://www.totalreturn.hu/befekteto-tipusok/). (<https://www.totalreturn.hu/befekteto-tipusok/>)

- Szkeptikus: A legkedvezőbb lehetőségekben is keresi a hibát és a veszélyt, általában a legtöbb ajánlatot el is utasítja. A pénz névleges értékét megtudja őrizni, de az infláció lassan felemészt.
- Halogató: Olyan befektető, akinek sohasem ér rá, túlságosan elfoglalt. A legtöbb esetben már későn eszmél fel.
- Önbizalomhiányos: Kedves, kellemes befektető, akivel azonban érdemben nem lehet segítséget nyújtani, mivel képtelen arra, hogy akár időt kérjen a gondolkodáshoz.
- Konzervatív: Jó modorú, régi vágású, akinek határozott elképzelései vannak a saját igényeiről. Képes gyorsan és határozottan megfogalmazni véleményét. Azonban nehezen érti meg, hogy körülötte gyorsan változik a világ.
- Trendi: Kizárólag a legújabb befektetési trendek hajtják. A konzervatív teljes ellentéte.
- Sznob: Valós helyzeténél többet mutat, saját anyagi helyzetét nem ismeri.
- Börziáner: Bonyolult kifejezésekkel és összefüggésekkel próbálja elmagyarázni elméleteit. Azonban sokkal kevesebb tapasztalattal rendelkezik, sajnos gyakran vállal kockázatot.
- Aggodalmaskodó: Indokolatlanul ellenőrzi befektetéseit, akár naponta többször is. Nagyon alaposan és körültekintő, de aggodalmaskodik, hogy helyese döntött-e.
- Taktikázó: Mélyen beleássa magát a szakirodalomba, elemzésekbe. Különböző indikátorok segítségével elemzi az eseményeket.
- Nagystílus: Mindenre nagyvonalúan tekint, azonban nem fektet hangsúlyt a költségekre, kedvezményekre és támogatásokra. Felületes, ezért nagyon sok előnytelen tranzakciót végrehajt.

Attól függetlenül, hogy a cikk írója a fentebb felsorolt viselkedési formákat a befektetőkre általánosította, ez általánosságában mindenkire igaz, aki valamilyen hajlandóságot, vagy érdeklődést mutat pénzügyi kérdésekben.

STANYER szerint „A befektetőknek célszerű több szempontból megvizsgálni egy-egy fontosabb döntés megalapozottságát, mielőtt döntenének. Számukra fontos a pénzügyi viselkedéstan, mert segítségével megérthetik, hogy mi befolyásolja a döntéseiket, preferenciájukat. A tények elemzése után, sokkal könnyebb kialakítani egy stratégiát, ami megfelel a követelményeknek.” (STANYER, 2006)

3. ANYAG ÉS MÓDSZER

Minden kutatás alapvető része, hogy elsősorban meghatározzuk a célunkat. Másodsorban, hogy milyen módszereket alkalmazzunk a kutatás végeredménye érdekében. Tehát a téma meghatározása központi szerepe van.

3.1. Kutatás célja

A kutatásom célja, hogy megismerjem és teljes képet kapjak arról, hogy a lakosság, hogyan viszonyul az anyagi jellegű kérdésekhez, illetve mi jellemzi a megtakarítási és befektetési szokásaikat.

Mivel általánosságot nem vonhatok le ebben a témában, így a dolgozatomat primer kutatással is kiegészítettem. A kérdőív elkészítése során voltak bizonyos kérdések, amikre szerettem volna megtudni a választ, hogy miként is vélekednek.

1. Mi jellemző a megtakarítási, illetve befektetési szokásaikra?
2. Milyen pénzügyi tudatossággal rendelkeznek?
3. Milyen befektetési, megtakarítási típusokat ismernek?
4. Rendelkeznek-e meglévő megtakarítási, befektetési konstrukciókkal?
5. Milyen akadálya van az anyagi biztonság megteremtéséhez?

A kutatásom jellemzői:

- Célja a megtakarítási, befektetési szokások vizsgálata.
- A kutatás, primer kutatás volt.
- A kutatásom eszközét kérdőív formájában, online módon tettem fel.
- A minta kiválasztása véletlenszerű, a hólabda módszerét alkalmaztam.
- A kutatásom eredménye 60 fő választ prezentálja.
- A felmérés időintervalluma 2022.09.29. – 2022.10.28.
- Az adatfeldolgozás módszere statisztikai.

3.2. A kutatás módszertana

„A kérdőív, amelyet nevezhetünk ütemtervnek, interjúadatlapnak, vagy mérőeszköznek is, előre meghatározott kérdések formalizált halmaza a válaszadóktól történő információgyűjtés céljából.” (MALHOTRA – SIMON, 2009)

Az adatgyűjtés többféleképpen történhet, ezeknek a felméréseket piackutatásnak hívjuk és ezeken belül is több fajtáját ismerhetjük meg. (https://www.nive.hu/Downloads/Szakkepzesi_dokumentumok/Bemeneti_kompetenciak_meresi_ertekelesi_eszkozrendszerenek_kialakitasa/4_1004_037_110131.pdf)

- **Primer kutatás:** Elsődleges, eredeti terepen zajló adatgyűjtést jelent. Primer kutatás során az adatfelvétele a saját egyedi céljainknak megfelelően történik. Az eredeti adatfelvételt megkérdezéssel, megfigyeléssel vagy kísérlet segítségével történik.
 - **Előnye:** A versenytársak nem férhetnek hozzá, az adott problémára van szabva.
 - **Hátránya:** Költségesebb és idő igényesebb, több energiát igényel.
- **Szekunder kutatás:** A szekunder kutatás során már valaki által korábban összegyűjtött információkból nyerünk ki adatokat. Tehát a fontos adatokat másodkézből, már rendelkezésünkre álló adatokat szerezzük be.
 - **Előnye:** Idő, energia és pénztakarékos, segítséget nyújthat az adatgyűjtés megszervezéséhez.
 - **Hátránya:** Az adatok összegyűjtése más kutatási célt szolgált, és nem ültethető át teljesen. Az adatok már elavultak. Lehet, hogy nem pontosak. Nem az adott célcsoportról gyűjtenek adatot.
- **Kvantitatív kutatás:** Kvantitatív kutatások alatt, olyan eredményeket és adatokat értünk, amik számokkal kimutathatóak. A kvalitatív kutatás lényege, hogy a népesség egy kisebb csoportja alapján megkapjuk az eredményeket, amely a jelenlegi mintaválasztási feltételeknek felel meg és igazak lehetnek a teljes társadalomra.
- **Kvalitatív kutatás:** A kvalitatív esetben viszont, olyan adatokról beszélünk, amelyek számokkal nem kimutatható. Itt az eredmények szubjektívek, gyakran nem kapunk kézzel fogható adatokat, ezek leginkább személyes jellegű válaszok. A kvalitatív kutatás esetében a minőségi adatok érdeklik a kutatás készítőjét.

Az általam felhasználni kívánt adatbázisokat leginkább a primer kutatásból gyűjtöttem össze, amelyet a Google Űrlap segítségével készítettem el. A kérdőívem tartalmazza fentebb említett adatgyűjtési módszereket.

A kérdőívem elkészítésekor két alapvető dolgot tartottam szem előtt:

- A keresett információt, azt, amire kíváncsi voltam előre meghatároztam kérdésekben tegyek fel a válaszadónak.
- Egyértelmű kérdéseket tegyek fel, hogy minél kisebb legyen a válaszadás hibája.

A kérdőívem elkészítése során meghatározónak tartottam, hogy logikusan legyenek felépítve a kérdések, ezért is bontható szét szakaszokra a következőképpen:

1. szakasz: Demográfiai kérdések

A válaszadókat demográfiai szempontokból osztottam fel, nem, kor, lakhely, beosztás, háztartás, családi állapot.

2. szakasz: Pénzügyi tájékozottság

Ebben a szakaszban arra voltam kíváncsi, hogy milyen megtakarítási, befektetési szokások jellemzik a megkérdezetteket, illetve mennyire tájékozottak e téren.

A továbbiakban úgy építettem fel a kérdőívet, hogy a 2. szakasz utolsó kérdésére adott válasza alapján szegmentálni tudjam a válaszadókat pénzügyi tudatosságuk alapján.

3. szakasz: Megtakarítási, illetve befektetési hajlandóság akadályai

A harmadik szakaszban térek rá arra kulcsfontosságú kérdésre, hogy mi akadályozza a megkérdezetteket az anyagi biztonságuk megteremtéséhez.

4. szakasz: Pénzügyi szokások

A negyedik szakaszban térek rá, hogy milyen célból tesznek félre, és általában milyen konstrukciókat választanak.

Azért választottam az online kérdőív mellett, mivel számos előnye van a téma vizsgálat szempontjából, mint hogy ha a papír alapú kitöltést választottam volna:

- Gyorsabb kitöltési és feldolgozási lehetőséget rejt magában.
- Gyorsabban terjeszthető.
- Társadalmilag szélesebb rétegben jut el.

A papír alapú személyesebb hangvételű kérdőívek alkalmazásakor a megkérdezettek tartalmasabb válasz lehetőséggel rendelkezhetnek, azonban nem biztos, hogy őszintén válaszolnak.

3.3. Hipotézis

A hipotézis fogalmát tökéletesen és érthetően fogalmazza meg Lengyelne-Tóvári Kutatásmódszertan című könyve: “Valamiféle elképzelése bizonyára már a téma kiválasztásakor is volt arról, hogy miről fog kutatni. A hipotézis nem más, mint feltételezés, elméleti elképzeléseinek megfogalmazása egy témáról, amit a kutatás során bizonyítani akar.” (LENGYELNÉ-TÓVÁRI, 2001)

A hipotézis meghatározása és vizsgálata előtt a következő lépéseket, folyamatokat kell szem előtt tartani, hogy sikeres munkát tudjunk végezni (MALHOTRA – SIMON, 2009):

- A hipotézis megfogalmazása.
- Megfelelő statisztikai technika, illetve próbastatisztika kiválasztása.
- Meghatározni a minta nagyságát, ezután kezdetét veszi az adatgyűjtés.
- Meg kell határozni a próbastatisztikához tartozó valószínűséget. Emellett meg kell határozni az elfogadási és elutasítási sávokat.
- Össze kell vetni a megfelelő valószínűség és meghatározott szignifikancia szintjét. Végül el kell dönteni, hogy a próbastatisztika az elutasítás vagy az elfogadás tartományába esik-e.
- Legvégül el kell dönteni, hogy a null hipotézist elfogadjuk vagy elutasítjuk.

A következő hipotéziseket fogalmaztam meg a vizsgálat céljából, hogy van-e bármilyen kapcsolat az állítások között:

1. Hipotézis

Az anyagi helyzet erősen befolyásolja a megtakarítási szokásokat.

2. Hipotézis

A megkérdezettek többsége rendelkezik valamilyen formában megtakarítással.

3. Hipotézis

Az egyedülállók kevesebb eséllyel takarítanak meg.

4. Hipotézis

Generációs különbséges összevetése. Az Y generációnak magasabb a megtakarítási aránya, mint a Z generációnak.

5. Hipotézis

A fővárosban élők több megtakarítással rendelkeznek.

5. ábra: A kutatás során felállított hipotézisek

Forrás: Saját szerkesztés alapján

Az 5. ábra szemlélteti, hogy milyen felvetések merültek fel bennem a kérdőívem elkészítésekor. Érdekesnek tartom megvizsgálni, hogy milyen szoros kapcsolat van az általam felállított hipotézisek és a kérdőív válaszai között.

1. hipotézis

Arra vagyok kíváncsi, hogy mennyire befolyásolja a megtakarítási szokásainkat a jövedelmi helyzetünk. Nem a havonta félre tenni kívánt összeg mértéke érdekel, hanem hogy bizonyos anyagi helyzetben tudnak-e vagy szoktak-e megtakarítani.

2. hipotézis

Mint ahogy a felvetésem is tartalmazza, afelől érdeklődöm, hogy a válaszadók milyen mértékük rendelkezik bármilyen nemű megtakarítással.

3. hipotézis

Meglátásom és saját véleményem alapján fogalmaztam meg a harmadik hipotézist. Ebben a részben arra vagyok kíváncsi, hogy mennyire valós az az állítás, hogy azok a személyek vagy háztartások, amelyekben egy egyén van jelen mennyire okoz nehézséget, hogy meglévő jövedelemükből tudjanak félre tenni.

4. hipotézis

A generációs különbségek mindenhol jelen vannak, legyen az akár magatartás, érdeklődési kör, ruházat. Ez ugyan így igaz a pénzügyi tudatosságra is, hiszen fiatalon többségünk még nem rendelkezik megfelelő pénzügyi műveltséggel. Az idősebb korosztályra viszont sokkal jobban jellemző, hogy már rendelkeznek megfelelő tudással, tapasztalattal.

5. hipotézis

Az utolsó elméletem, pedig azon alapul, hogy a fővárosban a magasabb jövedelem mértéke, és hogy pénzügyi kérdésekben is nyitottabbak, ezáltal nagyobb megtakarítással rendelkeznek.

4. EREDMÉNYEK ÉS ÉRTÉKELÉSÜK

Egy kutatás megtervezése során fontos szerepet játszik az eredmény, hiszen, ha már hipotézist állítunk fel, amit végül összegyűjtött adatokkal alátámasztjuk, akkor be kell számolnunk a vizsgált témakör eredményeiről. A kutatási eredmények elemzését röviden és tömören, de érthető módon fogalmazza meg a könyvében Majoros Pál: “Legyen a kutatásnak a “miért” a legfontosabb kérdése, s az összegyűjtött adatok elemzésével erre próbáljon meg válaszolni” (MAJOROS, 2004)

4.1. Hazai lehetőségek bemutatása

Hazánkban az utóbbi években egyre több lehetősége van a lakosságnak más és más konstrukciókban elhelyezni a félre tett jövedelmét. Ebben a részben fogom kifejtetni, hogy milyen konstrukciók közül választhatunk. A konstrukciók kiválasztásában szerves részét képezte a bank360.hu weboldal.

Ebben a fejezetben nem az összes fellelhető konstrukcióra hoztam példát, kifejezetten inkább olyan példákat mutatnék be, amelyeket a hazai lakosság már ismer, esetleg hallott róla vagy még kedvezőbb, hogy már rendelkezik vele.

Léteznek a **számlabetétek**, amikre rugalmas be és kifizetési lehetőség, minimális kockázat vállalás, rövid futamidő jellemzi. Az első példában a Takarékbank által kínált számla nélkül is leköthető betétjét fogom bemutatni. A számlabetét alap kamata 0,15%, a futamideje lehet 3, 6, 12, 24 hónap. Válasszuk ki a 12 hónapos futamidőt, úgy, hogy 1.000.000 Ft-ot helyezzünk el. (<https://www.takarekbank.hu/files/17/85223.pdf>)

Ezzel a konstrukcióval egy év leforgása alatt 1.500 Ft-tal növeltük meg a tőkénket. Ez a szám az infláció növekedéséhez viszonyítva alacsony hozamot garantál. Ilyen kamatok mellett nem védjük meg pénzünket az elértéktelenedéstől. Tehát ez minimum arra szolgálhat, ha egy második számlát nyitunk, ami egyfajta malacperselynek szolgál.

Az **állampapírok** nagy népszerűségnek örvendnek, hiszen amellet, hogy biztonságos, az aktuális kamata sem alacsony. Több fajta konstrukció közül választhatunk, 1 éves futamidőtől, akár a 19 éves futamidőig. A 2. táblázatban bemutatom, hogy milyen állampapírok közül választhatunk. (<https://www.allampapir.hu/allampapirok/>)

2. táblázat: **Magyar Állampapírok típusai**

Állampapír megnevezése	Futamidő	Címlet	Kamatozása	Aktuális kamat
Bónusz Magyar Állampapír	3 éves	1 Ft-os	Változó, Diszkont kincstárjegy hozamát meghaladó kamatozású	11,32%
Prémium Magyar Állampapír	4 és 6 éves	1 Ft-os alalcímlet	Változó inflációt meghaladó kamatozású	4 évre – 11,75% 6 évre – 11,75%
Magyar Állampapír Plusz	5 éves	1 Ft-os alalcímlet	Fix, sávós kamatozású	3,50-6,00%
nyomdai Magyar Állampapír Plusz	5 éves	10.000, 50.000, 100.000, 500.000, 1.000.000 és 2.000.000 Ft-os címetek	Fix, sávós kamatozás	3,50-6,00%
Babakötvény	19 éves	1 Ft-os alalcímlet	Változó, inflációt meghaladó kamatozású	8,10%
Egyéves Magyar Állampapír	1 éves	10.000 Ft-os alalcímlet	Fix kamatozású	7,00%
Kincstári Takarékjegy	1 és 2 éves	10.000, 50.000, 100.000, 500.000, 1.000.000 Ft-os címet	Fix, lépcsős kamatozás	1 évre – 7,00% 2 évre – 7,50%
Prémium Euró Magyar Állampapír	6 éves	1 eurós alalcímlet	Változó, az euró zóna inflációját meghaladó kamatozás	2,85%

Forrás: saját szerkesztés alapján

A példában a Magyar Állampapír Plusz szemléltetem. 5 éves futamidőre köthető, amely számlanyitási költséggel nem jár, ha az Államkincstárnál kötjük meg. Ha a saját számlavezető bankunknál kötjük meg annak van minimális költsége. Az állampapír nettó kamata 27,35%-os. A 3. táblázatban fogom bemutatni, hogy a lekötéstől számított hanyadik évben milyen kamatok várhatóak el.

3. táblázat: A Magyar Állampapír Plusz kamata

Évek	Alapkamat
1. félévben	3,5%
2. félévben	4,0%
2. évben	4,5%
3. évben	5%
4. évben	5,5%
5. évben	6,0%

Forrás: saját szerkesztés alapján

Az ilyen volumenű értékpapírokba célszerűbb, ha nem akkora összeggel kötjük meg a szerződést és nyitjuk meg az értékpapír számlát, mint egy számlabetét esetében. Itt a hozamok miatt is célravezetőbb, ha már van olyan félretett, megtakarított pénzünk, amellyel az elkövetkezendő években nem lesz szükségünk.

Példának okáért, ha 1.000.000 Ft-ot lekötünk a Magyar Állampapír Pluszba, és nem vesszük ki idő előtt, akkor a futamidő végén 273.499 Ft nettó nyereséget realizálhatunk. A fentebb említett számlabetétéhez viszonyítva, ha ezt a konstrukciót választjuk már megérte nem a számlabetétet pihentetni a félre tett pénzünket.

A fentebb felsorolt megtakarítási, illetve befektetési formákat a lakosság nagy része már ismeri vagy hallott már róla. Azonban most ejtsünk pár szót az **életbiztosítással kombinált megtakarítási** formákról. Ezek közül is a legismertebb, a nyugdíjkötvények. Utánuk következnek az életbiztosítással kombinált megtakarítási formák, amelyek lehetnek havi rendszerszerűségűek, illetve egyszeri díjasok. Ehhez a háromfajtaéhoz a CIG Pannónia Életbiztosító által kínált termékekből készítettem egy összehasonlító táblázatot (4. táblázat).

4. táblázat: **Életbiztosítással egybekötött megtakarítási formák jellemzői**

Megnevezés	Nyugdíj Kötvény E	Gravis E Befektetési Életbiztosítás	Esszencia Egyszeri Díjas Életbiztosítás
Szerződés tartama	Nyugdíj korhatárhoz kötött	5-25 év, választható	8-80 év, választható
Szerződő	Magányszemély	Magányszemély vagy cég	Magányszemély vagy cég
Biztosított	Kizárólag egy személy	Kizárólag egy személy	Két biztosított lehetőség
Díjfizetés tartama	Megegyezik a biztosítás tartamával	Egyszeri díjfizetés	Megegyezik a biztosítás tartamával
Várható hozam	10,15%	9,18%	8,65%
Szerződés összege	15.000 Ft-tól	min. 250.000 Ft-tól	min. 15.000 Ft max. 5.000.000 Ft
Bónuszrendszer	Nincs	Az 5. évforduló alkalmával 4%	A 7 évforduló alkalmával az éves állománydíj 70%-a kerül jóváírásra. A 8 évfordulótól minden évben az aktuális érték 1%-ának 1/12-ed része kerül jóváírásra.
Adójóváírás	Igénybe vehető, befizetések után 20%	Nem vehető igénybe	Nem vehető igénybe

Forrás: saját szerkesztés alapján (CIG Pannónia Biztosító Mindentudó)

Végcéljuk különböző, de azonos eszközalapokban helyezik el a szerződés összegét. Mint minden biztosítás, ezek is indexáltak. Az indexált fogalom, azt jelenti, hogy értékkövetési módszer, ezáltal a befizetések összege módosítás nélkül változik, ezzel is megvédve az elértéktelenedéstől. Mértéke nagyban összefügg az inflációtól vagy a KSH mutatóitól. Az indexáláson kívül vannak kockázati-, kezelési-, szerződéskötési és fenntartási díjak.

A nyugdíj kötvény egy '95-ben született esetében, a havi 20.000 Ft-os befizetések után, a szerződés lejártakor 74.116.017 Ft. Ahhoz, hogy ezt az összeget elérjük természetes a feltételeket is teljesíteni kell. Ami azt jelenti, hogy 38 éven keresztül havi rendszerességgel, indexálás mellett be kell fizetni a havi díjat. (<https://www.cigpannonia.hu/docs/default->

source/mindentud%C3%B3/p0139_k%C3%B6tv%C3%A9nye_mindentud%C3%B3.pdf?s
fvrsn=dd38fc05_2)

Ha pedig a havi rendszerességű befektetési biztosítást választjuk, ugyanúgy havi 20.000 Ft-os befizetés mellett, 20 éves futamidőre, akkor a visszavásárlás értéke az évfordulókor 12.951.838 Ft. Erre is vonatkozik, hogy ez az összeg csak akkor lesz elérhető, ha teljesítjük a feltételeket. (https://www.cigpannonia.hu/docs/default-source/mindentud%C3%B3/p0151_p0251_esszenciae_mindentud%C3%B3.pdf?sfvrsn=c513005a_2)

Az egyösszegű megtakarítás azoknak lehet opció, akiknek van már erre félre tett pénze. A példa kedvéért, rendelkezünk szabad egyenleggel, amelynek összege 1.000.000 Ft. Erre az összegre 20 évig nincs szükségünk, ebben az esetben a szerződés lejártakor 3.292.562 Ft-tal fogunk rendelkezni. (https://www.cigpannonia.hu/docs/default-source/mindentud%C3%B3/p0506_gravise_mindentud%C3%B3.pdf?sfvrsn=6e926c0_2)

A **lakáskassza** 2018 előtt nagy népszerűségnek örvendett, mivel kedvező állami támogatással egybekötött megtakarítási konstrukció volt. Az állami támogatás mértéke évi 30%, ami a piacon elérhető más konstrukciókkal szemben sokkal magasabb hozamot kínált. Persze, azt fontos megemlíteni, hogy ezek a lakástakarék pénztárak a szerződés lejártakor csak is kizárólag lakáscélra lehetett felhasználni. Míg nem 2018.10.16-án aláírták a véglegesen megvonásáról szóló törvénymódosítást. Az akkori konstrukció azért volt közkedvelt, mert az állami támogatásokkal nagyon sok embernek adott lehetőség lakáscéljainak megvalósításában. Magyarországon négy lakástakarékpénztár működött, már viszont csak a Fundamenta Lakáskasszájánál elérhetőek ezek a termékek, persze már nem az akkori konstrukcióval. Jelenleg 3 különböző konstrukció közül választhatnak, ezt a 5. táblázatban fogom bemutatni. (<https://fundamenta.hu/termekvalaszto/>)

5. táblázat: **Fundamenta Lakáskassza termékei**

Megnevezés	Gyarapodó Lakáskassza	Gyerek Lakáskassza	Otthontervező Lakáskassza
Megtakarítási összeg mértéke	10.000 – 100.000 Ft	20.000. – 100.000 Ft	10.000 – 100.000 Ft
Kamatbónusz mértéke	5-22,5%	30%	5%

Felhasználási cél	Lakáscélra	Lakáscélra	Lakáscélra
Szerződő	Magánszemély	Magánszemély	Magánszemély
Futamidő	80-199 hónap	199 hónap	58-161 hónap
Feltétel	Minél magasabb a szerződés összege, és hosszabb a futamidő, annál nagyobb a megtakarítási bónusz	Ha letelik a 199 hónap, csak akkor jogosultak a kamatbónuszra.	Nincs

Forrás: saját szerkesztés alapján

Ezekon kívül természetesen ismerjük a részvényeket, a befektetési jegyeket, tartós befektetési számlákat, vagy hallottunk már róla. Viszont a haza átlag leginkább a fentebb felsorolt és példával bemutatott konstrukciókat helyezik előtérbe.

Összegezve a hazai lehetőségeket, azt a következtetést vonhatjuk le, hogy jobban megéri hosszabb távú gondolkodni és tervezni a jövőnket. Fontos szempont, hogy valamilyen cél lobogjon a szemünk előtt, amire megtakaríthatunk, mintsem, hogy otthon tároljuk. Azonban ehhez arra van szükségünk, hogy legyünk tisztába a saját lehetőségeinkkel, térképezzük fel, hogy mire van igényünk. Ezeknek megléte, azért is fontos szempont, mivel akkor saját igényeinknek megfelelően tudunk megtakarítási konstrukciót választani.

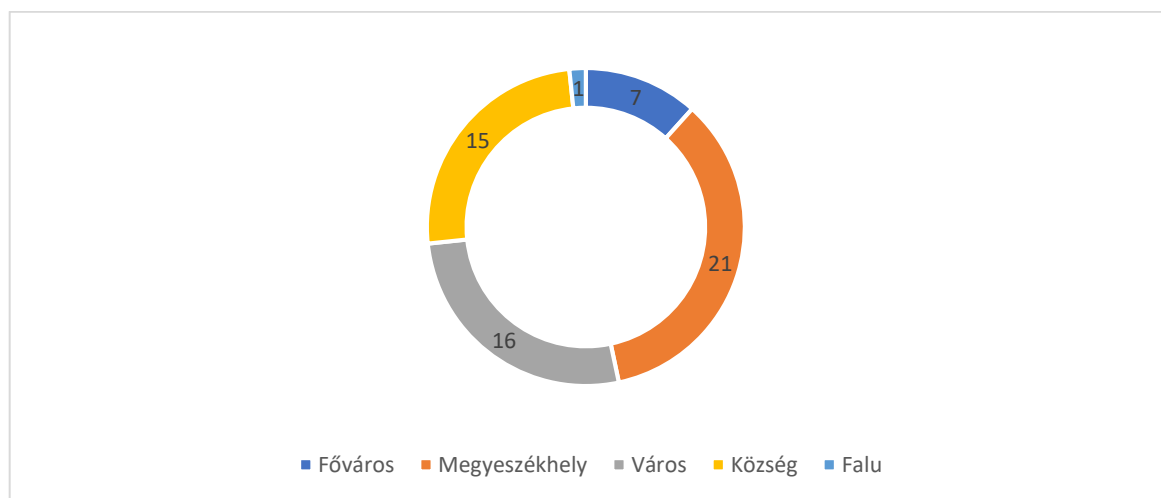
4.2. Kérdőív feldolgozása, kiértékelése

Az általam készített kérdőívet 60 fő töltötte ki. A válaszokat 2022.09.29.-től 2022.10.28-ig tartó időszak alatt gyűjtöttem össze. A megkérdezettek számát 100 fő helyett 60 főre redukáltam. Egyrészt, mivel a válaszadás elég lassan haladt, másrészt pedig a rendelkezésre álló idő miatt.

A kérdőívem első szakaszában felmértem a válaszadók nemét. Ez azért is fontos, mivel összefüggést kerestem a nemek között, hogy a nők vagy a férfiak szoktak inkább megtakarítani. Ezzel kapcsolatban fontos lett volna, hogy a válaszadók között arányaiban ugyanannyi férfi töltse ki, mint nő. A kérdőívemet 50 nő és 10 férfi töltötte ki. Mivel ilyen magas az arányok különbsége, így ebből azt értelmeztem, hogy a nők segítőkészebbek voltak a dolgozatom által megírt kérdőív kitöltésében, mint a férfiak.

A megkérdezettek korosztálya a nemükhöz hasonlóan fontos támpont volt, hiszen az korosztály alapján meg lehet állapítani a megtakarítási hajlandóságot. Adott életkorban más és más szemmel látjuk az anyagi kérdéseket, egyúttal már tapasztaltabbak vagyunk. Számos konstrukció van, ami fiatalokban, az adott életvitelhez igazítva megfelelő lehet. A 18 év alattiak számára kedvező lehet a babakötvény. A kor előre haladtával a későbbiekben a nyugdíj kötvény is remek kilátásokkal szolgálhat, sőt középkorúaknak is. Az életkor szempontjából nem minden korosztályt sikerült el érni. A válaszadók közül egy kitöltő volt 60 év fölötti korosztályban.

A lakóhely szerinti megoszlást a 6. ábra mutatja be.

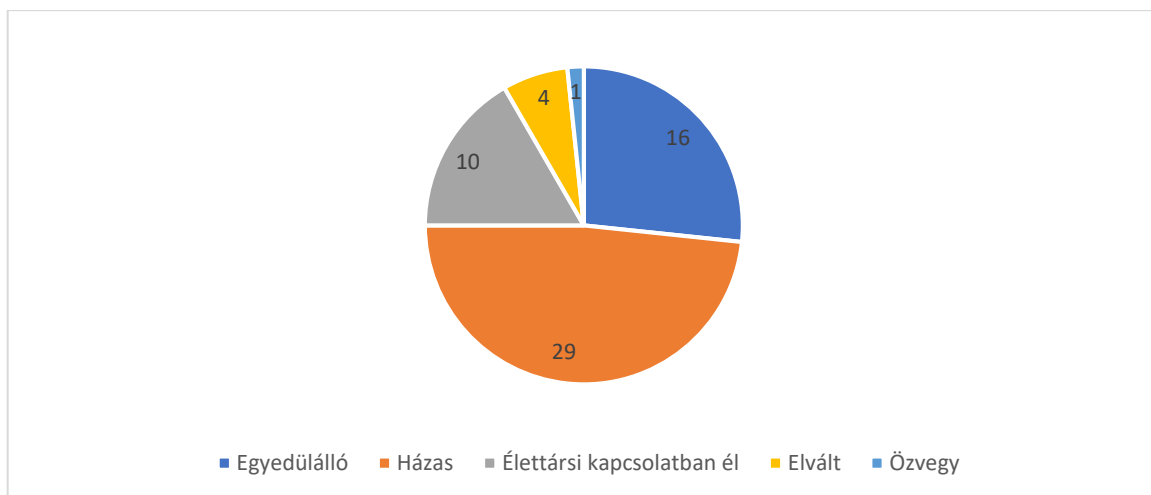

6. ábra: **Lakóhely szerinti megoszlás mértéke**

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

A 6. ábrán is jól látható, hogy a megyeszékhelyi városban élők töltötték ki nagyobb számban, pontosabban 21 fő. Feltételezem, hogy Eger, mivel elsősorban az ismerőseimmel, munkatársaimmal töltöttem ki a kérdőívet. A fővárosi kitöltők száma 7 fő volt. Elenyésző a többi válaszadók mértékéhez képest, azonban ez azért fontos, mivel Budapesten magasabb az életszínvonal, mint vidéken. 16 kitöltő volt más városokból, 15 fő községből, míg 1 fő falvakból. Attól függetlenül, hogy ki hol él ez fontos szempont, hiszen mindenkit érhetnek váratlan helyzetek, amikre szükséges egy bizonyos mértékű vésztartalékot képezni.

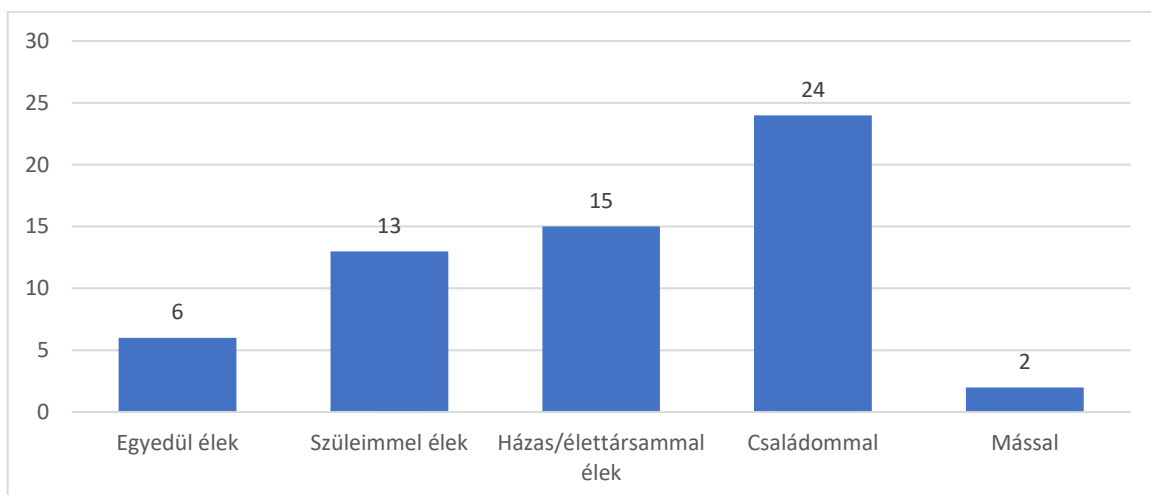
A 7. ábrán láthatjuk annak a megoszlását, hogy a válaszadók milyen családi állapotban élnek.

7. ábra: A megkérdezettek családi állapota

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

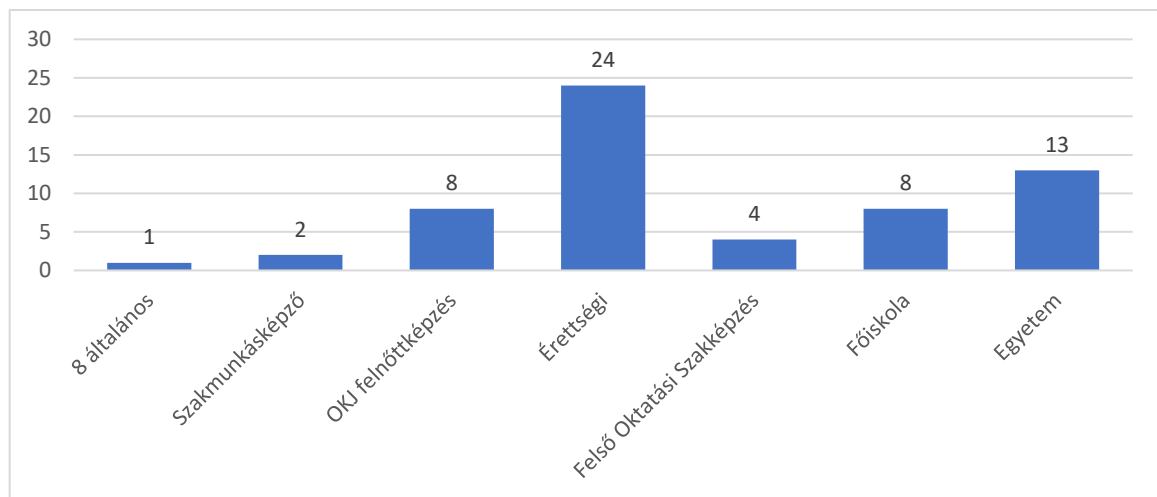
A 7. ábrából is jól kivehető, hogy többségében családostok választottak, ez 29 fő. Utána következnek 16 fővel, akik egyedülállónak vallották magukat. A megkérdezettek közül 10 fő választott, hogy jelenleg élettársi kapcsolatban él, 4 fő elvált, 1 fő özvegy. A 7. ábra szoros kapcsolatban áll a 8. ábrával. Míg az egyikben arra voltam kíváncsi, hogy milyen családi állapotban él, addig a következőben arra, hogy egy háztartásban kivel, illetve kikkel élnek együtt.

8. ábra: Kivel/Kikkel él egy háztartásban

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

Azért fontos a két ábra közti szoros kapcsolatban, mivel aki egyedül él nehezebben tud félre tenni. Magasabb az egy főre jutó fenntartási költség, hiszen egyedül kell fizetnie. a diagramon láthatjuk a megoszlásokat, többségében olyanok válaszoltak, akik a családjukkal élnek egy háztartásban, 24 fő vallotta ezt. Ezek lehetnek olyan háztartások, ahol egy pár, akinek már gyereke van vagy egyedülálló szülő gyermekkel, de erre egyértelműen nem tértem ki a kérdésemben. 15 fő volt, akik a feltehetően házastársukkal vagy élettársukkal élnek együtt egy háztartásban. 13-an élnek a szüleikkel, 6-an élnek egyedül. 2-en élnek mással, feltehetőleg lakótárssal vagy lakótársakkal, ezek általában a fiatalabb korosztály, egyetemisták, pálya kezdők.

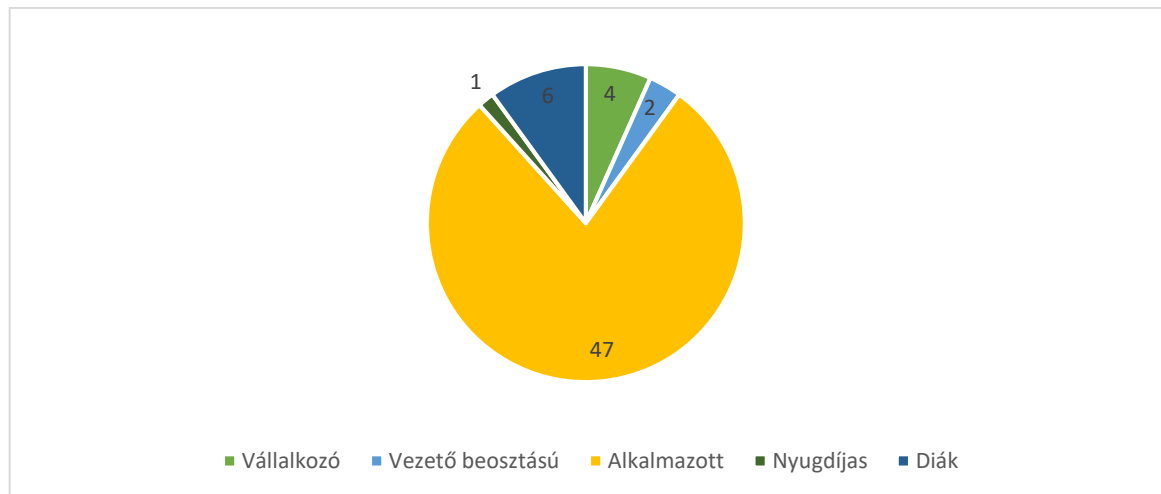

9. ábra: **Iskolai végzettség**

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

A 9. ábra azt mutatja be, hogy a válaszadók, hogyan oszlanak szét iskolai végzettségük tekintve. A megkérdezettek 40%-a vagyis 24 fő válaszolta, hogy rendelkezik érettségivel, míg 13-an egyetemi végzettséggel. Viszont ugyanannyian válaszolták, hogy van főiskolai és OKJ-s végzettségük, ezeknek száma 8 fő. A felső oktatási szakképzésben részt vettek száma 4 fő. A válaszadók közül 2 fő tanult szakmát, és 1 fő válaszolta, hogy 8 általánossal rendelkezik. Nem lehet teljes mértékben összefüggést kapcsolni a között, hogy ki milyen iskolai végzettséggel rendelkezik és milyen a pénzügyi műveltséget tudhat magának, mivel a nem arányos a válaszadók mértéke.

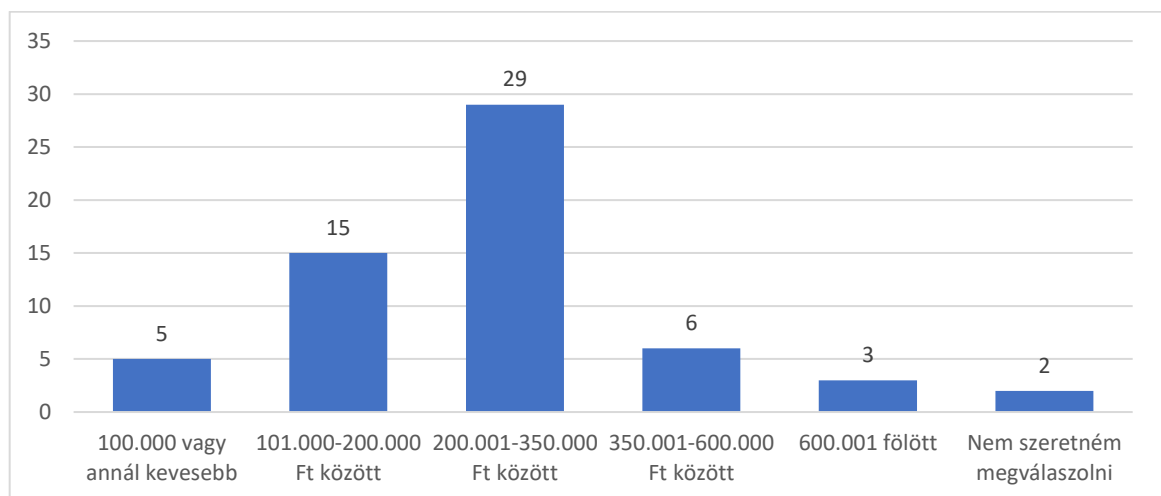
A 10. ábra bemutatásával szeretném szemléltetni, hogy a válaszadók milyen pozícióban dolgoznak.

10. ábra: **Munkahelyi pozíció**

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

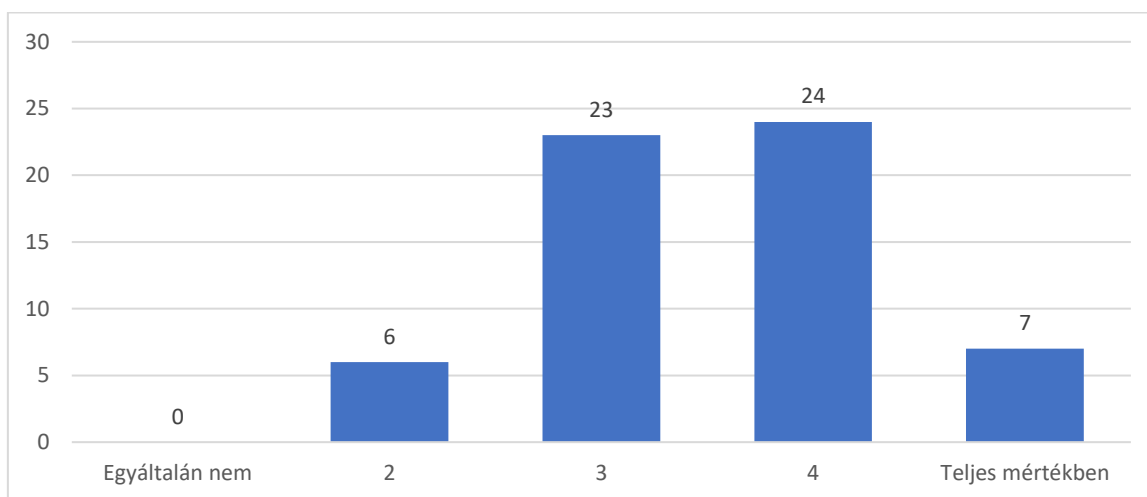
A megkérdezettek, több mint fele válaszolta, hogy jelenleg alkalmazottként dolgozik, ez 47 fő volt. 2 fő vallotta, hogy vezető beosztásban dolgozik, 4 fő vállalkozó. 6 fő jelenleg is a tanulmányait folytatja, feltehetőleg nappali képzés formájában. 1 fő válaszolta, hogy nyugdíjas állományban van. Ami érdekes, hogy a kérdőívemben még két válaszadási lehetőséget meg adtam a fent felsoroltakon kívül. az egyik opció, hogy alkalmi munkákból él, a másik pedig, hogy jelenleg munkanélküli. Pozitív eredmény, hogy a válaszadók 100% valamilyen foglalkoztatásban van jelenleg is.

11. ábra: **Havi nettó jövedelem**

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

Itt arra voltam kíváncsi, hogy az egy főre jutó jövedelem mértéke mekkora. Ezáltal bemutatva azt, hogy a háztartásnak mekkora összegből kell kigazdálkodnia a havi megélhetési költségét. A kitöltők többsége, azaz 29 fő azt válaszolta, hogy a havi jövedelme eléri a 200.001-350.000 Ft-os skálát, de voltak, akiknél ez az összeg a 100.001-200.000 Ft között mozgott, 15 főt érintett. A válaszadók közül 5-en válaszolták, hogy a havi jövedelmük 100.000 Ft-ot elérő vagy annál alacsonyabb. Az egy főre jutó nettó 350.001-600.000 Ft közötti jövedelemmel 6 fő rendelkezik, míg 600.000 feletti bevétellel 3 fő. Magyar viszonylatban az utolsó két jövedelem kategória jelentős összegnek mondható. A válaszadók közül 2 azt választották, hogy nem szeretnék a kérdésre válaszolni.

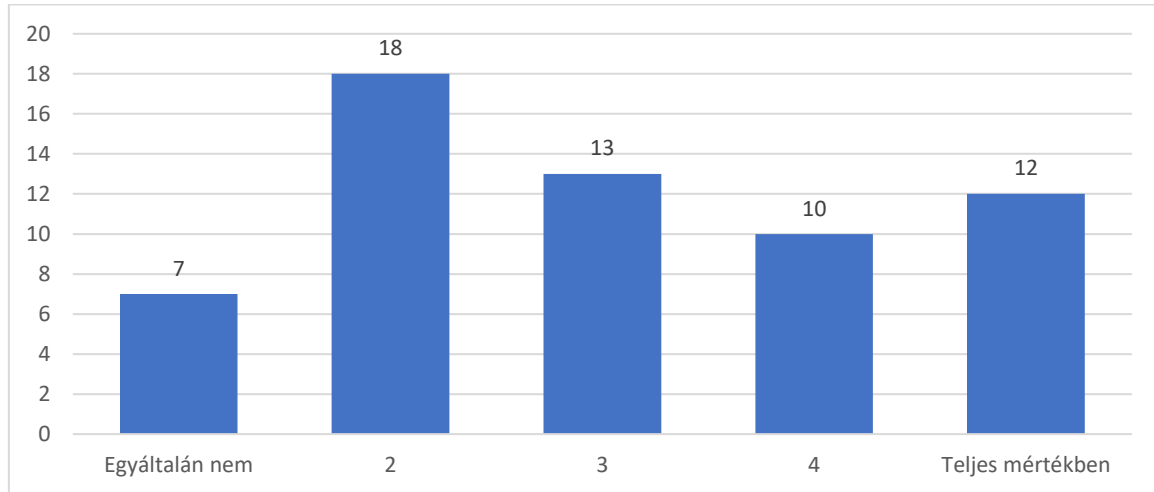

12. ábra: Pénzügyi tájékozottság

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

Ebben a részben az alapvető pénzügyi tájékozottságra voltam kíváncsi, hogy saját bevallásuk alapján a kitöltők mennyire vannak tisztában a pénzügyekhez. A válaszadás lehetősége 1-től 5-ig tartó skálán mértem, és ezen az arányskálán jelölhette meg a választát. A válaszadók közül 7-en vallották, hogy teljes mértékben tájékozottak pénzügyi kérdésekben. A köztes értékekben, pedig 24-en értékelték magukat a hetes skálán négyesre. 23 fő jelölte magát a skálán belül hármas értékre, míg a fennmaradó 6 fő kettesre értékelte magát. Tehát az elemzés során összegezhető, hogy nagy többségük ért, vagy van meglévő pénzügyi tudása,

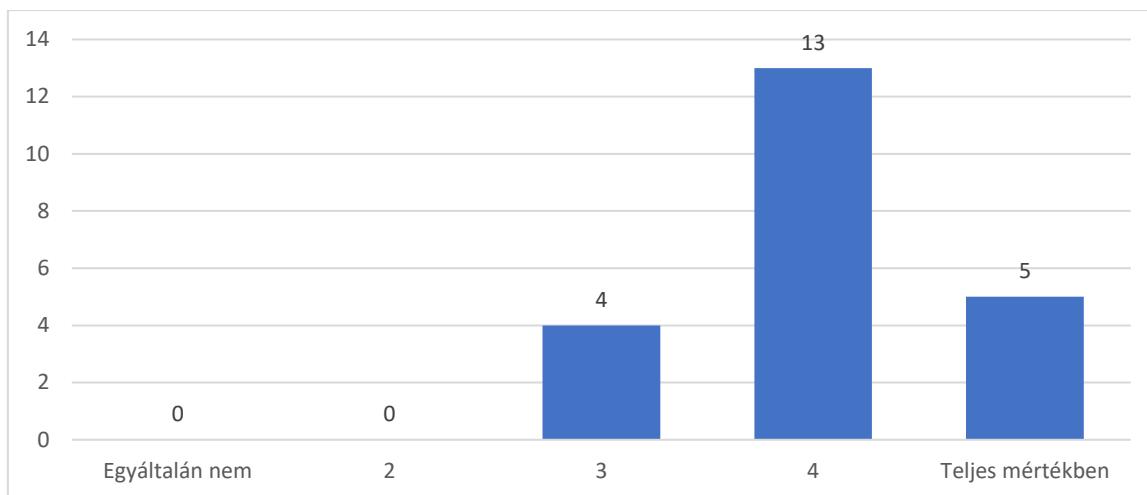
hiszen egyikük sem jelölte, hogy egyáltalán nem ért a témához. Véleményem szerint a négyes értéktől már elfogadható az a tény, hogy értenek a pénzügyekhez.

13. ábra: **Pénzügyi tájékozottság számlavezetett banknál**

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

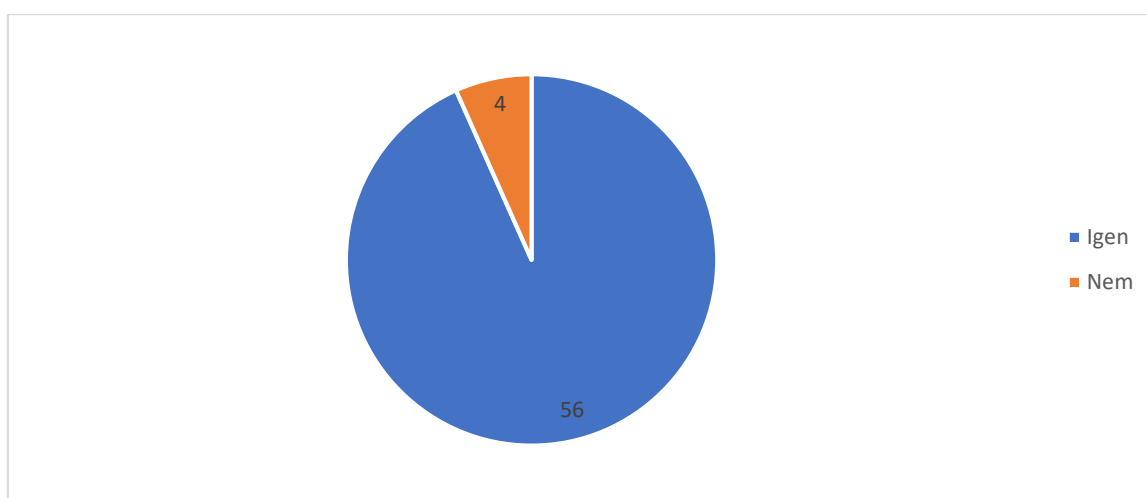
A 11. ábrával szoros kapcsolatban áll a 12. ábra. Ebben arra voltam kíváncsi, hogy ha már a válaszadók rendelkeznek valamilyen mértékű pénzügyi műveltséggel, akkor mennyire vannak tisztában a számlavezető bankjuk által kínált termékekkel. Ugyanúgy, mint az előző kérdésben, itt is skála alapján mérem a válaszokat. A megkérdezettek közül 12-en válaszolták, hogy teljes mértékben tisztában vannak azzal, hogy számlavezető bankjuknál milyen termékek érhetőek el. A válaszadók közül 10 fő négyesre, 13 fő hármásra, míg 18 fő kettesre értékelte magát. Viszont 7 fő úgy értékelte magát, hogy egyáltalán nem tudja, hogy milyen megtakarítási és befektetési termékek közül választhat.

14. ábra: **Öngondoskodás fontossága**

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

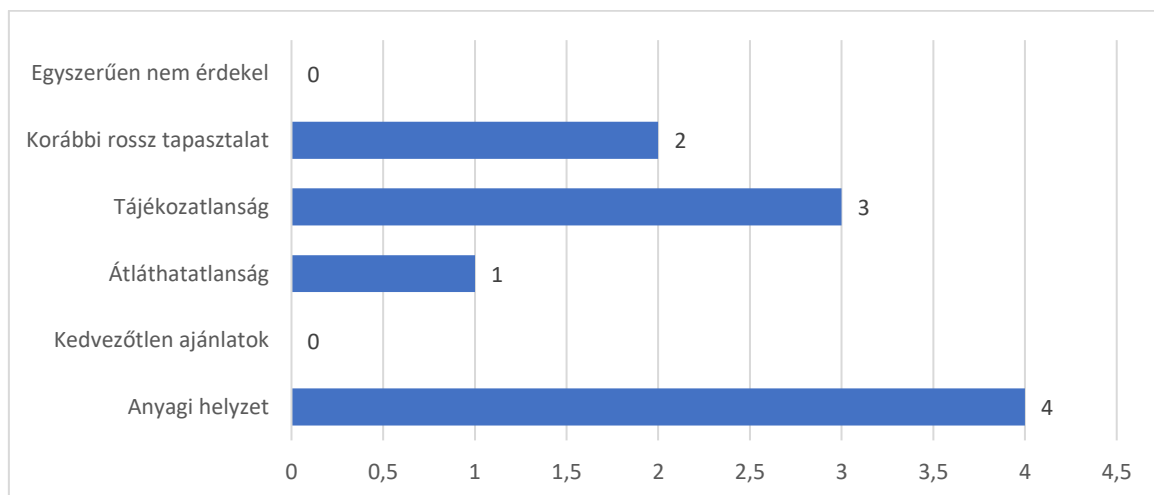
A 13. ábra mutatja be, hogy a megkérdezettek saját bevallásuk alapján mennyire fontos az öngondoskodás szerepe. 5 fő jelölte, hogy teljes mértékben fontosnak tartja az öngondoskodást. 13 fő négyesre, míg 4 fő hármasra értékelte magát. Az elemzéssel kapcsolatban az a véleményem, hogy összességében a négyes értéktől már elfogadható, hogy fontosnak tartják az öngondoskodást. Hármas értéktől pedig megmutatkozik a hajlandóság. Ezek az értékek pozitívak, hiszen a megkérdezettek közül senki sem vallotta, hogy egyáltalán nem tartja fontosnak. Ebből az szűrhető le, hogy a válaszadók egésze valamilyen szinten és formában alapvetőnek tartja az öngondoskodás szerepét.

15. ábra: **Megtakarítási hajlandóság**

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

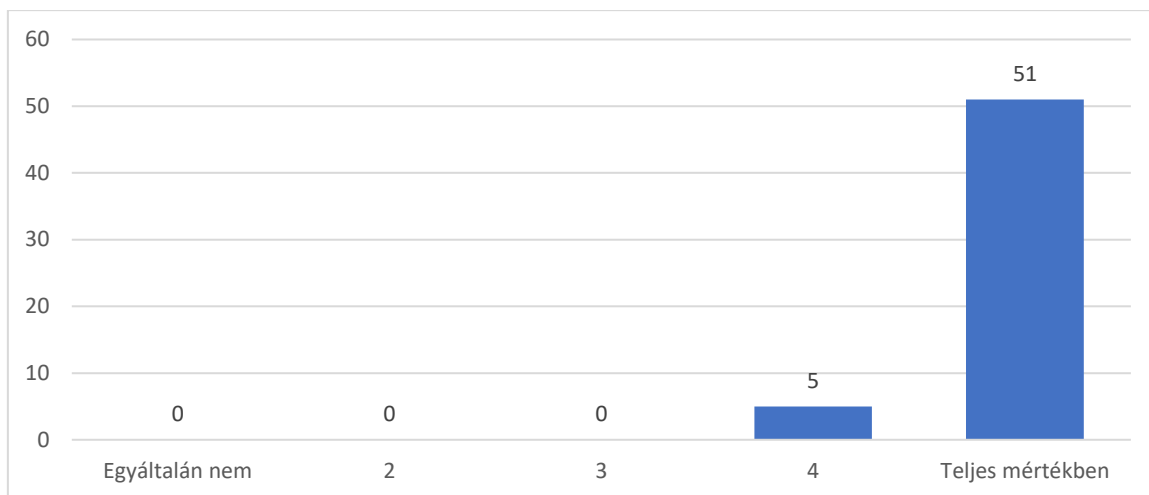
A kérdőívem utolsó bevezető jellegű kérdésében arra voltam kíváncsi, hogy a megkérdezettek közül terveznek-e a közel jövőben valamilyen formában megtakarítani. A kitöltők közül 56-an válaszolták, hogy valamilyen formában megtakarítanak, míg 4 fő nem szokott vagy nem tervezi. A megadott válaszok alapján két részre szeparáltam, hogy ki melyik szakaszba lép a kérdőív következő fejezetében. Ennek azért van nélkülözhetetlen szerepe, hogy minimális válasz hiba lehetőséggel tudjam tovább mérni a kutatásom célját.

16. ábra: **Megtakarítási hajlandóság akadályai**

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

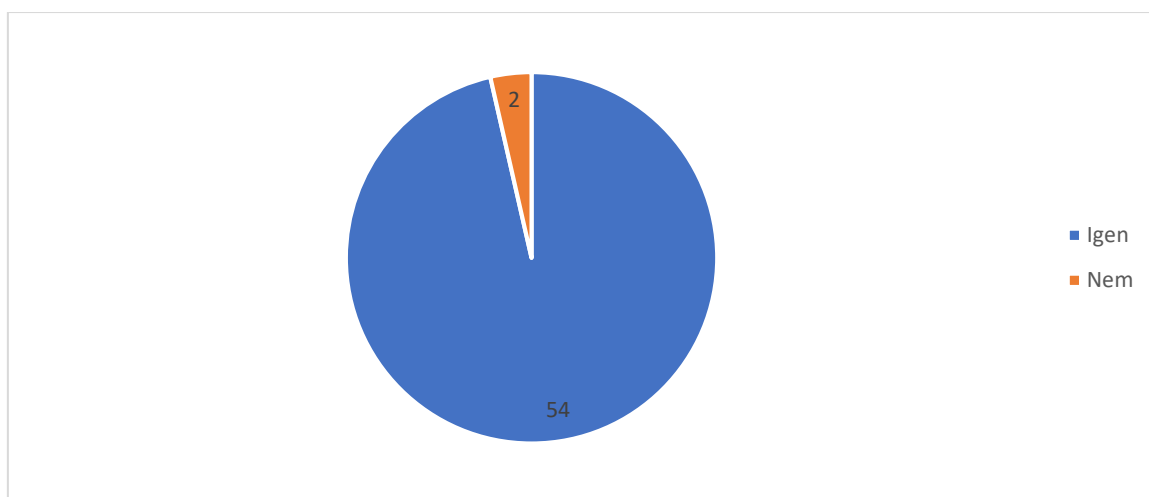
Ebben a szakaszban arra voltam kíváncsi, hogy azok a válaszadók, aki a nem választ jelölték meg, vagyis azt, hogy nem szoktak semmilyen formában félre tenni, akkor milyen okok vagy tapasztalatok miatt határolódnak el. Véleményem szerint ez azért is kulcsfontosságú, mivel sokan máshogy vélekedünk a pénzügyi kérdésekben és különböző anyagi háttérrel rendelkezünk. Ennek értelmében tettem fel a kérdést, hogy milyen tényezők akadályozzák. A 4 főből mind a négyen választották, hogy anyagi helyzetük miatt nem engedhetik meg maguknak, hogy valamilyen formában és rendszerességgel félre tegyenek. Hárman választották, hogy e tekintetben tájékozatlanok, ketten pedig, hogy korábbi rossz tapasztalattal rendelkeznek. Egy válaszadó hivatkozott arra, hogy számára átláthatatlan. Ez is azt mutatja be, hogy attól függetlenül, hogy a válaszadók közül az anyagi helyzet nehézsége okozza, hogy nem tudnak a későbbi jövőjükre félre tenni. Tehát ahogy mondani szokták, hónapról hónapra élnek.

17. ábra: **Anyagi biztonság fontossága**

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

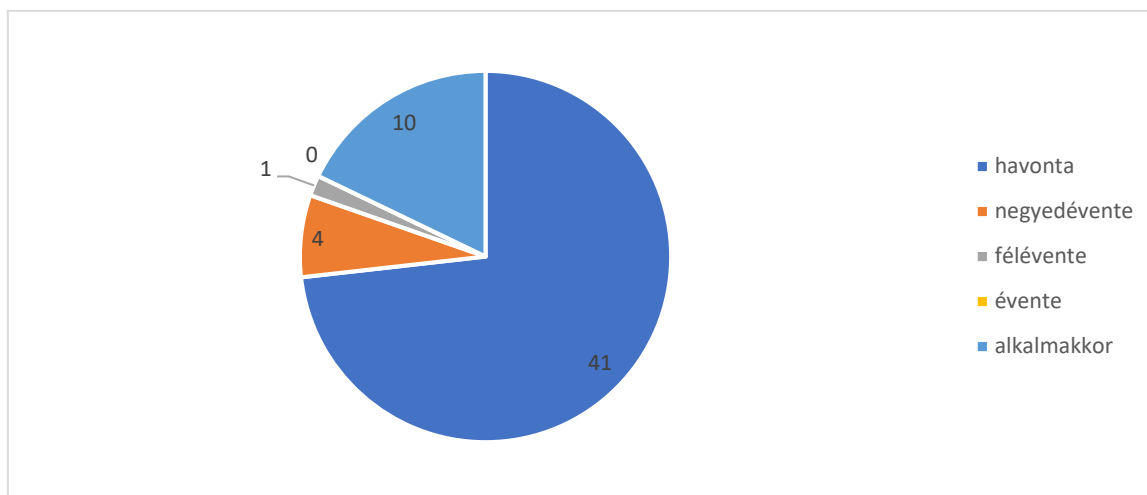
Alapvetően arra voltam kíváncsi, hogy a válaszadók, hogyan vélekednek az anyagi biztonságról. A kitöltők 85%-a, azaz 51 fő, úgy vélekedett, hogy teljes mértékben esszenciálisnak tartja az anyagi biztonság fenntartását. A meglévő 5 fő négyesre értékelte magát ebben a témában. Véleményem szerint már négyes értéktől elfogadható az a tény, hogy nélkülözhetetlennek tartják az anyagi biztonság meglétét és annak fontosságát.

18. ábra: **Megtakarítási szokások**

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

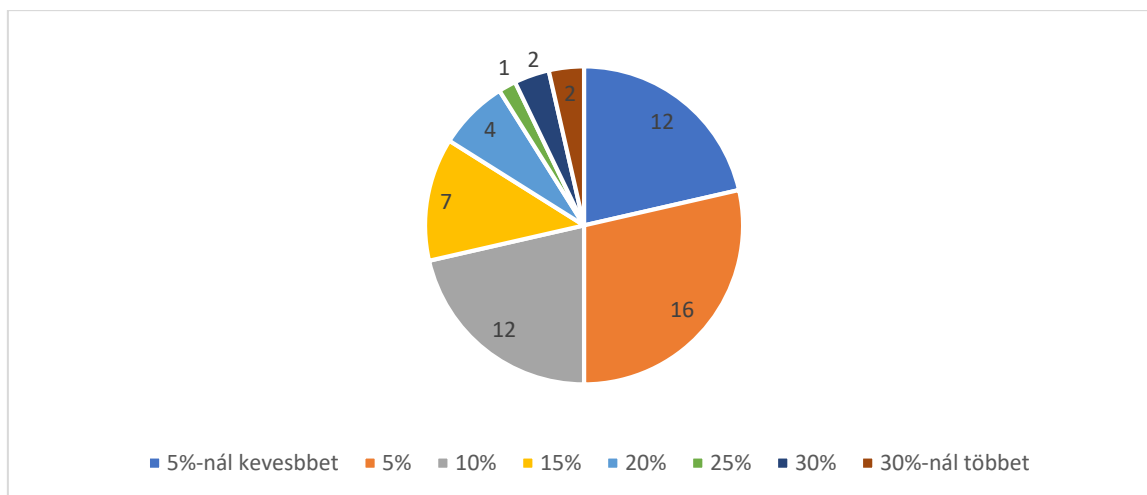
A szeparálásnak köszönhetően a válaszadók létszáma lecsökkent 56 főre. Ebből a létszámból 54 fő úgy nyilatkozott, hogy rendelkezik megtakarítással, míg 2 fő válaszolta, hogy jelenleg nem rendelkezik meglévő megtakarítással. Korábbi fejezet részekben is hangsúlyoztam a megtakarítás fontosságát, mivel bármilyen váratlan élethelyzet, nehezebb időszakok jöhetnek az ember életében. Ilyen váratlan események lehetnek a munkanélküliség, súlyosabb betegségek, sérülések vagy ha egy háztartási cikk elromlik.

19. ábra: **Megtakarítási gyakoriság**

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

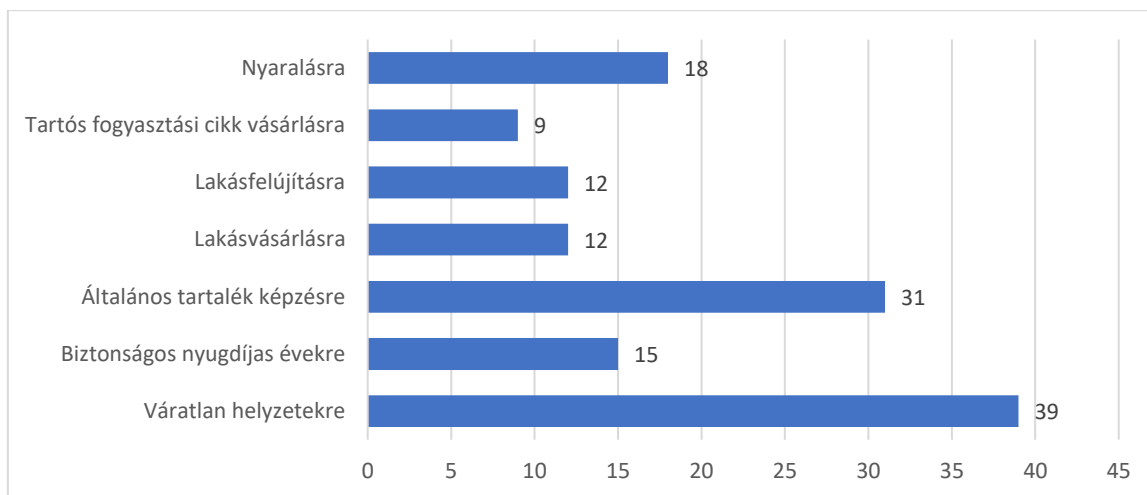
Ebben a kérdésben arra voltam kíváncsi, hogy átlagosan milyen gyakorisággal tesznek félre a jövedelmükből a válaszadók. 41 fő válaszolta, hogy havi rendszerességgel megtakarít, negyedévente 4 fő, félévente pedig 1 fő szokott félre tenni. 10 fő válaszolta azt, hogy bizonyos, de nem rendszeres alkalmakkor szokott megtakarítani. Tehát a válaszadók többsége a havi rendszereségű megtakarítást preferálja.

20. ábra: **Megtakarítás mértéke**

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

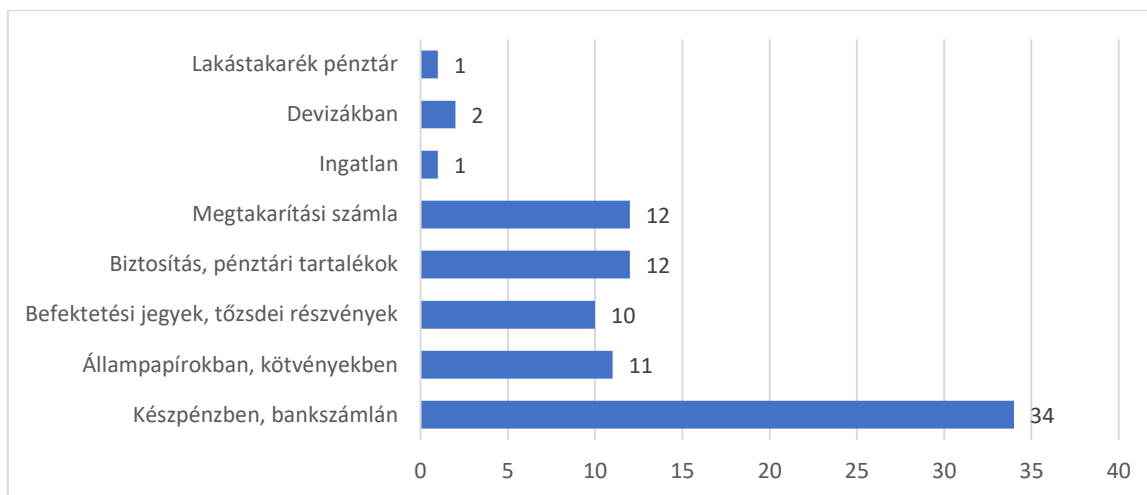
Az előző kérdéssel szoros kapcsolatban áll az a kérdés, hogy mennyi a megtakarítás mértéke. A válasz lehetőségét nem pénzbeli értékben fejeztem ki, hanem százalékos mértékben. A válasz lehetőségét 5% és annál kevesebb értéktől egészen a 30% és annál több értékig vezettem fel. A válaszadók közül 16 fő a havi jövedelméből minimum 5%-ot félre szokott tenni, míg 7 fő átlagban 15%-ot, 4 fő 20%-ot, és 1 fő 25%-ot takarít meg valamilyen rendszerességgel. Ugyanannyi érték érkezett arra a válaszra, hogy 5%-nál kevesebbet és 10 %-ot rendszeresen szoktak félre tenni a válaszadók, ez mindkét esetben 12 fő volt. Ugyan ez a helyzet a magasabb százaléku megtakarítási mértékre, ott 2-2 fő válaszolta, hogy minimum 30%-ot, illetve 30%-nál több is félre tesz havonta. Nem minden esetben áll összefüggésben az a meghatározás, hogy ha valaki minél többet keres, annál többet is tud félre tenni, mivel általában egyenes arányban nő az életszínvonal is.

21. ábra: **Megtakarítási célok**

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

A 21. ábra azt a választ mutatja be, hogy a megkérdezettek javarészt milyen célokra tesznek félre maguknak. A válaszadóknak lehetőségük volt, hogy nem csak egy választ jelölhetnek meg. Itt is jól kivehető, hogy túlnyomó részük, azt választották, hogy váratlak helyzetekre szoktak félre tenni. 31 válasz érkezett arra, hogy általános tartalék képzés a céljuk. Míg 18-an a nyaralásra, 12-en a lakásfelújításra, illetve lakásvásárlásra voksoltak. Addig 15 válasz érkezett a biztonságos nyugdíjas évekre és 9 válasz a tartós fogyasztási cikkek megvásárlására. A válaszok alapján a váratlan helyzetekre való felkészülésre takarítják meg a pénzüket. Itt egy részt a pesszimista gondolkodás, másrészt pedig a biztonságra való törekvés állhat. Jelentős hányadot mutatnak a lakással kapcsolatos megtakarítások, a nyugdíjas évekre való takarékoskodás és az általános tartalék képzés, sőt a nyaralások tervezése is. A tartós fogyasztási cikkek vásárlását választották a legkevesebben. Minden bizonnyal közre játszhat az a tény is, hogy már egyre több helyen részletfizetésre, 0%-os kamatra is megvásárolhatóak ezek a termékek, akár műszaki áruházban, illetve szolgáltatónál.

22. ábra: **Megtakarítási formák**

Forrás: Saját kérdőívből kinyert adatok alapján

A magyarok többsége három befektetési formát részesít előnybe, a megtakarítási számlát, az állampapírt, illetve a bankbetétet. A kérdésem után kapott válaszok eredménye alapján ezt tudom én is igazolni. Hiszen legtöbb válasz a készpénzben vagy bankszámlán való tárolási formát választották. 11 válasz érkezett az állampapírok és kötvényekre, míg egyaránt 12 válasz a megtakarítási számlákra és biztosítás, illetve pénztári tartalékokra. Viszont kevese tárolják befektetési jegyekben vagy tőzsdei részvényekben a pénzüket. Ugyan ez a helyzet az ingatlanban, a devizákban és a lakástakarék pénztárakban való megtakarításról. A válasz eredményéből is látszik, hogy korábbi állításom beigazolódott a lakástakarék pénztárral kapcsolatban, hogy amióta nincs államtámogatás, azóta sokkal kevesebben gondolnak ebben a megtakarítási formában.

4.3. Hipotézis eredményeinek vizsgálat

H1: Az anyagi helyzet erősen befolyásolja a megtakarítási szokásokat.

Az első hipotézisben a jövedelmek és a megtakarítási hajlandóság közötti kapcsolatot vizsgáltam. A táblázat alapján elmondható, hogy valamelyest növekvő tendenciát mutat a jövedelem és a megtakarítás aránya. Hiszem amíg 100.000 Ft vagy kevesebb kategóriában

a kitöltők 80%-a takarít meg, addig a magasabb jövedelemmel rendelkezők, akik a 350.001-600.000 Ft közötti és a 600.001 Ft fölötti kategóriában a válaszadók aránya 100%-os. Ami érdekes, hogy a 100.001-200.000 kategóriában visszaesés tapasztalható, csökkenés mértéke az első kategóriához viszonyítva 7%-os. A 200.001-350.000 Ft kategóriában azonban ez a százalék tovább erősödött, hiszen itt 96%-os az eredmény. Az eredmények alapján a hipotézist elfogadjuk.

A hipotézis vizsgálatához tartozó táblázat az 1. számú mellékletben található.

H2: A megkérdezettek többsége rendelkezik valamilyen formában megtakarítással.

Azoknak a válaszadóknak a száma, akik nem rendelkeznek semmilyen megtakarítási típussal csekélynek mondható. A megkérdezettek közül 54-en rendelkeznek valamilyen megtakarítási konstrukcióval. Azonban 6 főnek nincsen és nem is gondolkozott azon, hogy legyen valamilyen formában. Megállapítom, hogy a második számú hipotézisem valósnak bizonyult, így elfogadjuk.

A hipotézis vizsgálatához tartozó táblázat az 1. számú mellékletben található.

H3: Az egyedülállók kevesebb eséllyel takarítanak meg.

A harmadik hipotézisben a válaszadókat az alapján viszonyítottam egymáshoz, hogy a háztartásban kivel élnek együtt. A vizsgálat elvégzéséhez külön csoportosítottam azokat, akik azt válaszolták, hogy jelenleg egyedül élnek vagy mással, feltehetőleg lakótárssal. A másik csoportba azok tartoztak, akik a szüleivel, párjukkal vagy a családjukkal élnek együtt. Ez azért is volt számomra fontos felvetés, mivel véleményem szerint általában azok tudnak többet megtakarítani, akik a háztartásban másokkal élnek együtt, hiszen a megélhetési költségek is szét oszlanak. Ezen megállapítás mellett szól, hogy több forrásból, havonta különböző összegekkel lehet gyarapítani a családi kasszát. A vizsgálat végeredménye alapján, akik családdal együtt élnek havi szinten 90%-uk takarít meg. A válaszok alapján, akik egyedül élnek mind, vagyis 100%-uk rendelkezik megtakarítással. Az eredmények alapján a harmadik hipotézist, miszerint az egyedülállók kevesebb eséllyel rendelkeznek megtakarítással elutasítjuk.

A hipotézis vizsgálatához tartozó táblázat az 1. számú mellékletben található.

H4: Generációs különbségek összevetése. Az X generáció nagyobb hajlandóságot mutat a megtakarítás terén, mint a Z generáció.

A hipotézis vizsgálatom fő szempontja a generációs különbségek felvetése volt. A vizsgálat során az X generációt, akik 1965 és 1981 között születtek összevettem a Z generációt, akik pedig 1996 és 2007 között. A vizsgálat során megállapítható, hogy az X generáció 90%-a tudatosan előre gondoskodik magáról pénzügyi téren. Míg a fiatalabb generáció, akiknek már java része dolgozik, azok közül csak 82%-a szokott megtakarítani. Az eredmények függvényében a hipotézisem helytálló, mivel a fiatalabb generációból kevesebben takarítanak meg. Így a negyedik hipotézist elfogadjuk.

A hipotézis vizsgálatához tartozó táblázat az 1. számú mellékletben található.

H5: A fővárosban élők több megtakarítással rendelkeznek.

A válaszadók aránya nem egyezett meg, mivel a fővárosból 7-en töltötték ki a kérdőívet, ezzel szemben vidékről 53-an válaszoltak. Viszont így is szembetűnő, hogy a fővárosban élők nem minden esetben tudnak 15%-nál magasabb összeget havonta félre tenni a jövedelmükből. Ez annak is vélhető, hogy a fővárosban magasabbak a megélhetési költségek, mint az albérleti díj, a közüzemi számlák, tömegközlekedés. Így ennek függvényében a harmadik hipotézist elutasítjuk.

A hipotézis vizsgálatához tartozó táblázat az 1. számú mellékletben található.

A következő táblázatban fogom összesítve bemutatni, hogy a vizsgálat alapján melyik hipotézist fogadtam el és melyiket nem.

6. táblázat: **A hipotézis összefoglalása**

Sorszám	Hipotézis	Elfogadom	Elutasítom
1.	Az anyagi helyzet erősen befolyásolja a megtakarítási szokásokat.	✓	
2.	A megkérdezettek többsége rendelkezik valamilyen formában megtakarítással.	✓	

3.	Az egyedülállók kevesebb eséllyel takarítanak meg.		x
4.	Generációs különbséges összevetése. Az Y generációnak magasabb a megtakarítási aránya, mint a Z generációnak.	✓	
5.	A fővárosban élők több megtakarítással rendelkeznek.		x

Forrás: Saját szerkesztés alapján

Összegzésképpen elmondhatom, hogy a kérdőív készítésekor felállított hipotéziseim közül hármat elfogadtam, mivel a válaszadók által kapott eredmények vizsgálata során beigazolódott a feltételezésem. Azonban két hipotézis elutasításra került. Feltételezéseimmel szemben ellentétes eredményeket tudtam leszűrni a válaszokból. Számomra érdekes eredmény, hogy azok a válaszadók, akik egyedülállók 100 százaléka szokott valamilyen rendszerességgel megtakarítani. Ezenkívül a másik eredmény is érdekfeszítő volt, hogy nem csak, hogy kevesebbet is tesznek félre a fővárosban élők, de sokuk preferálja az egyszerű megtakarítási számlákat.

5. ÖSSZEFOGLALÁS

Szakdolgozatom központi témája a megtakarítás, befektetés és öngondoskodás szerepe a magyar háztartásban. A megtakarítás fogalma kulcsfontosságú szerepet tölt be egy háztartás életében. Annak érdekében, hogy valamilyen jövőbeni céljukat elérjük, mint például autó vagy lakás vásárlás, ahhoz nélkülözhetetlen, hogy jövedelmünk bizonyos részét félte tegyük. Ehhez nyújtanak megoldásokat a bankok, a pénzügyi intézmények, biztosítók, hogy különböző megtakarítási konstrukciókat kínálnak a lakosság számára. Attól függetlenül, hogy a félre tenni kívánt pénzünket milyen célokra szeretnénk felhasználni. Ennek függvényében tudunk különböző termékek közül választani a piacon. Összegzőképpen elmondhatjuk, hogy kitűzött cél elérésével szoros kapcsolatban áll a megtakarítás típusa.

A dolgozatom fejezeteiben bemutattam, hogy mi a különbség a megtakarítás és a befektetés között, fogalmi szinten és jellemzőik alapján és ismertettem az előnyeit és hátrányait. Mint, ahogy korábban is említettem az éremnek két oldala van. A demográfiai változás miatt nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk az öngondoskodásra. A koronavírus járvány helyzet, az ország szomszédságában kialakult háborús helyzet ellenére is látom, hogy a megtakarítási szokásaink pozitív irányban rendeződnek. A kérdőív válaszaiból is kiderült, ami számomra pozitív hangvételű meglepetés volt, hogy sokan jövedelem és élethelyzettől függetlenül is fontosnak tartják az anyagi biztonság fenntartását. Bár a szomszédos országokhoz képest lemaradásban vagyunk a megtakarítási szokások tekintetében. Ez nem meglepő, mivel az egy főre jutó GDP sokkal magasabb bizonyos országokban, így ők nagyobb összegből tudnak megtakarítani. Ehhez még hozzájárul az infláció rohamos növekedése, a forint hullámzó gyengülése.

A szakdolgozatomhoz készített primer kutatás adatainak feldolgozásakor öt hipotézist állítottam fel. Ezeket összefoglalva az alábbi tanulságokat emelném ki. Mint azt eddig is sejtettem a havi nettó jövedelem erősen befolyásolja a megtakarítási hajlandóságunkat. Azonban meglepő, hogy a válaszadók közül, akik alacsony jövedelemmel rendelkeztek közülük 80 százalékuk törekszik az öngondoskodás fenntartására. Az általam megkérdezettek jelentős része rendelkezik valamilyen formában megtakarítással, ehhez képeset a nemzetközi és hazai felmérések alapján lemaradást mutatunk. A harmadik hipotézist a munkám során észlelt tapasztalatok alapján vettem fel, miszerint az

egyedülállóknak nehezebb félre tenni a jövedelmükből, ehhez képest az eredmények alapján jelentős többségük (100%) rendelkezik valamilyen formában megtakarítással, míg a családoso 10%-kal maradtak le ettől az eredménytől. A negyedik hipotézis, a generációs különbség összevetése, csak azt erősítette meg bennem, hogy sajnos a fiatalok többsége „csak a mának él”. Ennek eredménye, hogy Magyarországon a fiatalok többsége átlagosan 27 évesen költöznek el és kezdik el az önellátó életet. A fővárosban élő válaszadók alapján azt a következtetést vonhattam le, hogy attól függetlenül, hogy a fővárosban magasabbak a bérezések vele együtt magasabb az életszínvonal is.

Az eredmények alapján az a véleményem, hogy a jövőben tovább nőhet a megtakarítás iránti érdeklődés. A javaslatom az lenne, hogy oktatás keretében tanítsuk meg a jövő generációját a pénzzel bánni. Ismertessük meg velük, hogy nem csupán egy költő eszközről van szó, hanem későbbi céljaink értéke is lehet. Ezzel megalapozva a későbbi pénzügyi tudatosságot, hiszen már egyre fiatalabb korban kerülnek közelebb a banki szolgáltatásokhoz. Viszont nem csak a fiatalabb generációnak szükséges bemutatni a pénzügyi műveltséget, hanem az idősebbeknek is. Ösztönözni kellene őket is, hogy nem csak készpénzben, számlabetétben vagy párnahuzatban érdemes tárolni és gyűjtögetni a megtakarítani kívánt pénzünket, hanem vannak különböző konstrukciók, lehetőségek, amikre legyenek nyitottabbak. Ha már ismerjük a lehetőségeinket, nyitottabbak és előrelátóbbak vagyunk, azzal csak magunknak és a jövőbeli elképzeléseink útját segítjük előre.

6. IRODALOMJEGYZÉK

1. CARLSON B.: Befektetés józan ésszel, A4C Books, 2017, ISBN 978 615 00 0260 6 (248 oldal)
2. MÁJER B.: Lakossági üzletág. Budapest, Nemzeti Bankárképző Központ Rt. 1998. ISBN 963-03-6002-0 (200 oldal)
3. MAJOROS P.: A kutatósmódszertan alapjai, Perfekt Kiadó, 2004, ISBN 978 968 394 584 1 (250 oldal)
4. MALHOTRA – SIMON J.: Marketingkutatás (2017), Budapest, Akadémiai Kiadó Zrt. ISBN: 978-963-05-9867-5 (832 oldal)
5. SÁGI J.- SÓVÁGÓ L.: Lakossági bankügyletek, Budapest: Unió Lap-és Könyvkiadó Kereskedelmi Kft., 2003. ISBN 963-388-372-5 (364 oldal)
6. SÁGI J.: Banktan, Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt, 2007, ISBN 978 963 638 235 3 (352 oldal)
7. STANYER P.: Befektetés: Biztonságos megoldásoktól a magas kockázatig, HVG Kiadó Zrt, Budapest 2008. ISBN 978-963-9686-44-1 (304 oldal)

Online hivatkozások:

8. Lengyelné Molnár Tünde-Tóvári Judit: Kutatósmódszertan (2001)
Letöltés helye: http://publikacio.uni-eszterhazy.hu/147/1/kutatasmodszertan_lengyeln%C3%A9_t%C3%B3v%C3%A1ri.pdf
Letöltve: 2022.09.20.
9. Bankmonitor.hu (2022), Megjöttek a számok ennyi megtakarítással megyünk neki a télnek!
Letöltés helye: <https://bankmonitor.hu/cikk/megjottek-a-szamok-ennyi-megtakaritassal-megyunk-neki-a-telnek/>
Letöltve: 2022.09.20.
10. Farkas Beáta – Pelle Anita (2017): A magyar lakosság pénzügyi kultúrájának szintje az öngondoskodás tükrében – nemzetközi és hazai kutatási eredmények Letöltés helye: http://acta.bibl.u-szeged.hu/49707/1/gtk_2017_157-170.pdf

Letöltve: 2022.09.20.

11. Picodi.hu (2022), Retirement benefit around the world

Letöltés helye: <https://www.picodi.com/us/bargain-hunting/retirement-benefit-around-the-world>

Letöltve: 2022.09.20.

12. MNB.hu, (2022), A pénzügyi tudatosság fejlesztése segíti a családok anyagi biztonságát is

Letöltés helye: <https://www.mnb.hu/sajtoszoba/sajtokozlomenyek/2020-evi-sajtokozlomenyek/a-penzugyi-tudatossag-fejlesztese-segiti-a-csaladok-anyagi-biztonsagat-is>

Letöltve: 2022.10.08.

13. Allampapírok.hu, Állampapír választó

Letöltés helye: <https://www.allampapir.hu/allampapirok/>

Letöltve: 2022.10.27

14. Cigpannonia.hu (2022), A (forint vagy euró) alapú pannónia esszencia befektetési életbiztosítások jellemzői

Letöltés helye: https://www.cigpannonia.hu/docs/default-source/mindentud%C3%B3/p0151_p0251_esszenciae_mindentud%C3%B3.pdf?sfvrsn=c513005a_2

Letöltve: 2022.10.27.

15. Cigpannonia.hu (2022), A Cig Pannónia nyugdíj kötvény jellemzői

Letöltés helye: https://www.cigpannonia.hu/docs/default-source/mindentud%C3%B3/p0139_k%C3%B6tv%C3%A9ny_mindentud%C3%B3.3.pdf?sfvrsn=dd38fc05_2

Letöltve: 2022.10.27.

16. Cigpannonia.hu (2022), A Pannónia Gravis egyszeri díjas életbiztosítás jellemzői

Letöltés helye: https://www.cigpannonia.hu/docs/default-source/mindentud%C3%B3/p0506_gravise_mindentud%C3%B3.pdf?sfvrsn=6e926c0_2

Letöltve: 2022.10.27.

17. Fundamnet.hu (2022), Termékválasztó

Letöltés helye: <https://fundamenta.hu/termekvalaszto/>

Letöltve: 2022.10.27.

18. Totalreturn.hu (2018), 10 viselkedési forma, ami jellemző a magyar befektetőkre!

Letöltés helye: <https://www.totalreturn.hu/befekteto-tipusok/>

Letöltve: 2022.10.27

19. MNB.hu, Befektetések

Letöltés

helye:

<https://www.mnb.hu/archivum/Felugyelet/root/fooldal/fogyasztoknak/befektetesek/befektetesek>

Letöltve: 2022.10.27.

20. Portfolia.hu (2022), Hova teszik a pénzüket az infláció elől menekülő magyarok?

Letöltés helye: <https://www.portfolio.hu/podcast/20220825/hova-teszik-a-penzuket-az-inflacio-elol-menekulo-magyarok-563149>

Letöltve: 2022.09.20.

21. Bankmonitor.hu (2022) Az infláció jelentése, okai és mértéke 2022-ben

Letöltés helye: <https://bankmonitor.hu/cikk/az-inflacio-jelentese-okai-es-merteke-2022-ben/>

Letöltve: 2022.10.15.

22. Jakovác Katalin – Németh Erzsébet (2017), A pénzügyi kultúra fejlesztésének nemzeti stratégiái: Tapasztalatok és tanulságok

Letöltés

helye:

http://real.mtak.hu/77937/1/PPB_MK_2017_1_Jakovac_Nemeth_A_penzugyi_kultura_fejlesztesenek_u.pdf

Letöltve: 2022.09.30.

23. MNB.hu (2022), Pénzügyi stabilitási jelentés

Letöltés helye: <https://www.mnb.hu/letoltes/penzugyi-stabilitasi-jelentes-2022-majus.pdf>

Letöltve: 2022.09.31.

24. gt.uni-miskolc.hu, Pénzügytan példatár

Letöltés helye: https://gtk.uni-miskolc.hu/files/12611/penzugytan_peldatar.pdf

Letöltve: 2022.09.20.

25. nkerepo.uni-nke.hu (2019), Lakossági megtakarítások és tényezői, empirikus kutatások tapasztalatai

Letöltés

helye:

<https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15960/Lakossagi%20megtakaritasok.pdf?sequence=1>

Letöltve: 2022.09.30.

26. MNB.hu, az MNB feladatai, szerepe a pénzügyi stabilitásban
Letöltés helye: <https://www.mnb.hu/penzugyi-stabilitas/az-mnb-feladatai-szerepe-a-penzugyi-stabilitasban>
Letöltve: 2022.09.20.
27. otpbank.hu, A befektetési alapokról
Letöltés helye: https://www.otpbank.hu/otpalapkezekelo/hu/Befektetesi_alapok/Tudnivalok
Letöltve: 2022.09.20.
28. takarekbank.hu (2022) Fizetési számlához nem kapcsolódó Lakossági betéti termékek Hirdetménye
Letöltés helye: <https://www.takarekbank.hu/files/17/85223.pdf>
Letöltve: 2022.09.20.
29. penzugyi-tudakoo.hu (2016), Az OBA és BEVA garancia működése és értékhatarai
Letöltés helye: <https://penzugyi-tudakozo.hu/az-oba-es-beva-garancia-mukodese-es-ertekhatarai/>
Letöltve: 2022.09.20.
30. KAPPLER-LUSARDI-PANOS, Financial Literacy and the Financial Crisis
Letöltés helye: https://www.nber.org/system/files/working_papers/w17930/w17930.pdf
Letöltve: 2022.10.27.

7. ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: A lakossági megtakarítások típusai	4
2. ábra: Átlag nyugdíj összege, forintban átszámolva	13
3. ábra: A magyar lakosság megtakarítási szokásai	15
4. ábra: Miben tartja a pénzét a magyar lakosság	16
5. ábra: A kutatás során felállított hipotézisek	24
6. ábra: Lakóhely szerinti megoszlás mértéke	32
7. ábra: A megkérdezettek családi állapota	33
8. ábra: Kivel/Kikkel él egy háztartásban	33
9. ábra: Iskolai végzettség	34
10. ábra: Munkahelyi pozíció	35
11. ábra: Havi nettó jövedelem	35
12. ábra: Pénzügyi tájékozottság	36
13. ábra: Pénzügyi tájékozottság számlavezetett banknál	37
14. ábra: Öngondoskodás fontossága	38
15. ábra: Megtakarítási hajlandóság	38
16. ábra: Megtakarítási hajlandóság akadályai	39
17. ábra: Anyagi biztonság fontossága	40
18. ábra: Megtakarítási szokások	40
19. ábra: Megtakarítási gyakoriság	41
20. ábra: Megtakarítás mértéke	42
21. ábra: Megtakarítási célok	43
22. ábra: Megtakarítási formák	44

8. TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat: Megtakarítási lehetőségek előnyei és hátrányai	9
2. táblázat: Magyar Állampapírok típusai	27
3. táblázat: A Magyar Állampapír Plusz kamata	28
4. táblázat: Életbiztosítással egybekötött megtakarítási formák jellemzői	29
5. táblázat: Fundamenta Lakáskassza termékei	30
6. táblázat: A hipotézis összefoglalása	46

9. MELLÉKLETEK

1. melléklet:

A primer kutatásomhoz felhasznált kérdőív

Kedves Válaszadó!

A nevem Baatartulga Enkhzaya, a Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem, pénzügy és számvitel szak végzős hallgatója vagyok. ezen kérdőív kitöltésével nagyban hozzájárul szakdolgozatom sikeréhez. Szakdolgozatom célja, hogy megvizsgáljam a magyar lakosság öngondoskodásáról alkotott képet, és hogy milyen véleményük van a témával kapcsolatban.

A válaszadás önkéntes, opcionális és anonim. A beérkezett válaszokat csak szakdolgozatom megírásához használom fel, kutatás céljából. Harmadik fél rendelkezésére nem bocsátom ki. Kérem figyelmesen olvassa el a kérdéseket, majd a válaszlehetőségek közül azt válassza ki, amelyik leginkább Önre vonatkozik.

Üdvözlettel,

Baatartulga Enkhzaya

Alapadatok:

Demográfiai kérdések

1. Az Ön neme?
 - a) Nő
 - b) Férfi
2. Kérem, adja meg a korát!
 - a) 18-25
 - b) 26-35
 - c) 36-45
 - d) 46-60
 - e) 60 fölött
 - f) Nem szeretném megválaszolni.

3. Jelenlegi lakóhelyének típusa?
- a) Főváros
 - b) Megyeszékhely
 - c) Város
 - d) Község
 - e) Falu
4. Családi állapota?
- a) Egyedülálló
 - b) Házass
 - c) Élettársi kapcsolatban él
 - d) Elvált
 - e) Özvegy
 - f) Nem szeretném megválaszolni
5. Kivel (kikkel) él egy háztartásban?
- a) Egyedül élek
 - b) Szüleimmel élek
 - c) Házass/élettársammal élek
 - d) Családommal
 - e) Mással
6. Mi az Ön legmagasabb iskolai végzettsége?
- a) 8 általános
 - b) Szakmunkásképző
 - c) OKJ-s felnőttképzés
 - d) Érettségi
 - e) Felső Oktatási Szakképzés
 - f) Főiskola
 - g) Egyetem
 - h) Egyéb
7. Milyen pozícióban dolgozik?
- a) Vállalkozó
 - b) Vezető beosztású
 - c) Alkalmazott
 - d) Alkalmi munkás
 - e) Munkanélküli

f) Nyugdíjas

g) Diák

8. Mennyi az Ön havi nettó jövedelme?

a) 100.000 vagy kevesebb

b) 100.000-200.000 Ft között

c) 200.001-350.000 Ft között

d) 350.001-600.000 Ft között

e) 600.001 Ft fölött

f) Nem szeretném megválaszolni

Pénzügyi tájékozottság

1. Saját véleménye alapján mennyire tájékozott pénzügyi kérdésekben?

1 – Egyáltalán nem, 2, 3, 4, 5 – Teljes mértékben

2. Mennyire van tisztában a saját bankja által kínált megtakarítási, befektetési termékeivel?

1 – Egyáltalán nem, 2, 3, 4, 5 – Teljes mértékben

3. Mennyire tartja fontosnak az öngondoskodás szerepét a mai világban?

1 – Egyáltalán nem, 2, 3, 4, 5 – Teljes mértékben

4. Gondolkodott-e már valamilyen megtakarításon, befektetésen?

a) Igen

b) Nem

Megtakarítási, illetve befektetési hajlandóság akadályai

1. Mi az, ami akadályozza?

a) Anyagi helyzet

b) Kedvezőtlen ajánlatok

c) Átláthatatlanság

d) Tájékozatlanság

e) Korábbi rossz tapasztalat

f) Nem érdekel

Pénzügyi szokások

1. Mennyire érzi fontosnak, hogy legyen anyagi biztonsága?

1 – Egyáltalán nem, 2, 3, 4, 5 – Teljes mértékben

2. Szokott félre tenni a jövedelméből?
 - a) Igen
 - b) Nem
3. Milyen gyakorisággal tesz félre?
 - a) havonta
 - b) negyedévente
 - c) félévente
 - d) évente
 - e) alkalmakor
4. Havi jövedelmének hány százalékát szokta félre tenni?
 - a) 5%-nál kevesebbet
 - b) 5%
 - c) 10%
 - d) 15%
 - e) 20%
 - f) 25%
 - g) 30%
 - h) 30%-nál többet
5. Milyen célokra takarít meg?
 - a) Váratlan helyzetekre
 - b) Biztonságos nyugdíjas évekre
 - c) Általános tartalék képzésre
 - d) Lakás vásárlásra
 - e) Lakás felújításra
 - f) Tartós fogyasztási cikk vásárlásra
 - g) Nyaralásra
 - h) Egyéb
6. Milyen formában teszi félre a pénzét?
 - a) Készpénzben, bankszámlán
 - b) Állampapírokban, kötvényekben
 - c) Befektetési jegyekben, tőzsdei részvényekben
 - d) Biztosítás, pénztári tartalékokban
 - e) Megtakarítási számlán
 - f) Egyéb

Hipotézis vizsgálat eredményei

Hipotézis 1 – Az anyagi helyzet erősen befolyásolja a megtakarítási hajlandóságot.

	Havi jövedelem mértéke	Megtakarítás aránya
1.	100.000 Ft vagy kevesebb	80%
2.	100.001-200.000 Ft között	73%
3.	200.001-350.000 Ft között	96%
4.	350.001-600.000 Ft között	100%
5.	600.001 Ft fölött	100%

Hipotézis 2 – A megkérdezettek többsége rendelkezik valamilyen formában megtakarítással.

Válasz lehetőség	Fő
Igen	54
Nem	6
Összesen	60

Hipotézis 3 – Az egyedülállók kevesebb eséllyel takarítanak meg.

Egy háztartásban egyedül él és rendelkezik-e megtakarítással?

Háztartás	Egyedül él
Igen	8
Nem	0
Összesen	8

Egy háztartásban többen élnek együtt és rendelkeznek-e megtakarítással?

Háztartás	Többen élnek együtt
Igen	47
Nem	5
Összesen	52

Hipotézis 4 – Generációs különbségek összevetése. Az Y generációnak magasabb a megtakarítási aránya, mint a Z generációnak.

Válasz lehetőség	Életkor	
	18-25 (fő)	36-45 (fő)
Igen	9	10
Nem	2	1
Összesen	11	11

Hipotézis 5 – A fővárosban élők több megtakarítással rendelkeznek.

	Lakóhely	Havi megtakarítás mértéke (%)	Megtakarítási forma
1.	Város	5%	Befektetési jegyek, tőzsdei részvények
2.	Város	5%	Megtakarítási számlán
3.	Város	5%	Készpénzben, bankszámlán
4.	Város	5%	Készpénzben, bankszámlán; Állampapírokban, kötvényekben
5.	Község	5%	Készpénzben, bankszámlán
6.	Város	5%	Biztosítás, pénztári tartalékok; Megtakarítási számlán
7.	Község	5%	Készpénzben, bankszámlán
8.	Falu	5%	Készpénzben, bankszámlán
9.	Község	5%	Befektetési jegyek, tőzsdei részvények; Lakástakarék pénztár
10.	Megyeszékhely	5%	Biztosítás, pénztári tartalékok
11.	Megyeszékhely	5%	Biztosítás, pénztári tartalékok
12.	Megyeszékhely	5%	Biztosítás, pénztári tartalékok
13.	Megyeszékhely	5%	Megtakarítási számlán
14.	Megyeszékhely	5%	Készpénzben, bankszámlán
15.	Megyeszékhely	10%	Készpénzben, bankszámlán; Állampapírokban, kötvényekben; Befektetési jegyek, tőzsdei részvények; Megtakarítási számlán

16.	Község	10%	Készpénzben, bankszámlán
17.	Megyeszékhely	10%	Megtakarítási számlán
18.	Város	10%	Megtakarítási számlán
19.	Község	10%	Készpénzben, bankszámlán; Biztosítás, pénztári tartalékok; Megtakarítási számlán
20.	Város	10%	Biztosítás, pénztári tartalékok
21.	Város	10%	Készpénzben, bankszámlán
22.	Megyeszékhely	10%	Megtakarítási számlán
23.	Megyeszékhely	10%	Készpénzben, bankszámlán
24.	Község	10%	Készpénzben, bankszámlán
25.	Megyeszékhely	10%	Készpénzben, bankszámlán; Biztosítás, pénztári tartalékok
26.	Város	15%	Állampapírokban, kötvényekben; Befektetési jegyek, tőzsdei részvények
27.	Megyeszékhely	15%	Készpénzben, bankszámlán; Állampapírokban, kötvényekben
28.	Város	15%	Állampapírokban, kötvényekben
29.	Megyeszékhely	15%	Állampapírokban, kötvényekben; Befektetési jegyek, tőzsdei részvények; Biztosítás, pénztári tartalékok; Megtakarítási számlán
30.	Község	15%	Készpénzben, bankszámlán; Biztosítás, pénztári tartalékok
31.	Község	20%	Készpénzben, bankszámlán
32.	Megyeszékhely	20%	Készpénzben, bankszámlán; Befektetési jegyek, tőzsdei részvények; Biztosítás, pénztári tartalékok
33.	Város	20%	Készpénzben, bankszámlán
34.	Megyeszékhely	20%	Készpénzben, bankszámlán; Ingatlan
35.	Megyeszékhely	25%	Állampapírokban, kötvényekben; Biztosítás, pénztári tartalékok; Megtakarítási számlán
36.	Város	30%	Befektetési jegyek, tőzsdei részvények
37.	Város	30%	Készpénzben, bankszámlán
38.	Megyeszékhely	30%-nál többet	Készpénzben, bankszámlán; Állampapírokban, kötvényekben
39.	Város	30%-nál többet	Befektetési jegyek, tőzsdei részvények
40.	Megyeszékhely	5%-nál kevesebbet	Megtakarítási számlán
41.	Község	5%-nál kevesebbet	Készpénzben, bankszámlán; Befektetési jegyek, tőzsdei részvények
42.	Megyeszékhely	5%-nál kevesebbet	Készpénzben, bankszámlán; Állampapírokban, kötvényekben
43.	Megyeszékhely	5%-nál kevesebbet	Befektetési jegyek, tőzsdei részvények; Biztosítás, pénztári tartalékok

44.	Község	5%-nál kevesebbet	Készpénzben, bankszámlán
45.	Megyeszékhely	5%-nál kevesebbet	Készpénzben, bankszámlán
46.	Község	5%-nál kevesebbet	Készpénzben, bankszámlán
47.	Község	5%-nál kevesebbet	Devizákban
48.	Város	5%-nál kevesebbet	Készpénzben, bankszámlán
49.	Község	5%-nál kevesebbet	Devizákban
50.	Megyeszékhely	Nem	Nem
51.	Község	Nem	Nem
52.	Község	Nem	Nem
53.	Város	Nem	Nem

	Lakóhely	Havi megtakarítás mértéke (%)	Megtakarítási forma
1.	Főváros	5%	Készpénzben, bankszámlán
2.	Főváros	5%	Készpénzben, bankszámlán
3.	Főváros	10%	Készpénzben, bankszámlán; Állampapírokban, kötvényekben
4.	Főváros	15%	Készpénzben, bankszámlán; Megtakarítási számlán
5.	Főváros	15%	Készpénzben, bankszámlán; Állampapírokban, kötvényekben
6.	Főváros	5%-nál kevesebbet	Készpénzben, bankszámlán
7.	Főváros	5%-nál kevesebbet	Készpénzben, bankszámlán

10. NYILATKOZATOK

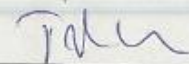
KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

A Baatartulga Enkhzaya (hallgató Neptun azonosítója: YOCURI) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*2}

Kelt: Gyöngyös, 2022. október 27.

Belső konzulens

¹ A megfelelő aláhúzendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Baatartulga Enkhzaya
A Hallgató Neptun kódja: YOCURI
A dolgozat címe: Befektetési lehetőségek hazánkban a lakossági szektorban
Az öngondoskodás szerepe a magyar lakosság körében
A megjelenés éve: 2022
A konzulens tanszék neve: Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: Eger, 2022.október 27.

Hallgató aláírása